

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos polt sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér

Nyitlitter sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, november 16.

Mai számunk főbb közleményei:

Veséreltek: A kártya ellen.
Két perc!
A színházat a kultuszminiszteriumban.
A pincérek megsejtem.
Mandátumok vizsgálata alatt.
Az annami Nero.
Amiről beszélnek.
A Nákó-ügy epilógusa.
Az eszterházi bankjegy.
Bepanaszolt aradi cégek.
Aradi váltóhamisítók.
A megcsalt benne.
A megvert rendőr.
Téma: Lélekidomítás. Írta: Sz. Szigethy V.
Csarnok: Chamonixból a Mont-Blancra.
Írta: Dr. Heppes Béla.

A kártya ellen.

Arad, november 15.

Lépten-nyomon olvassuk s egyre sürűbben, hogy pisztolydurranás, Dunába ugrás, Amerikába szökés temet el valóságban vagy erkölcsileg egy-egy emberéletet a kártya miatt. A bűn tanyájává lesz ez az ország egészen, politikailag és társadalmilag. Az egész vidék meg van mértelözve a kártyaszennvedély miatt, existenciák, családok mennek tönkre, az ország szíve, Budapest pedig, honnan az egészséges vérkeringésnek kellene az egész országra kilindulnia, valósággal pestis járványban szenved.

Micsoda ördögi ironia nevezte el játéknak a kártyát, az egyetlen dolgot, ami sivár korszakunkban komor tragédiák

magva lehet; az egyetlen munkát, amit még lelkes buzgósággal, egész odaadással üznek; az egyetlen eszmét, amelyért még meg tudnak halni nálunk és amely még össze tudja vonzani rang- és osztálykülönbség nélkül az embereket a zöld asztal mellé!

Játék?

Játék immár nálunk minden, de a kártya nem az: a kártya az élet. Játék a politikai közélet; játék a hivatal és a hivatás; játék a családi élet és az egész élet; játék a holnapi betevő falat és a holnaputáni házbér. Mind e másutt komolyba vett fogalmak nálunk a kártyaszerecsere hullámain ringatóznak; hol elsüllyednek, hol újra kibukkannak. A víznek nincs gerendája, de ami társadalmunknak sincsen. A miben dolgozunk a mára, ábrándozunk a holnapra, nem köépület, csak — kártyavár.

Nem kell most már titokban emlegetett kávéházak rejtett fülkéibe ravasz csellel besurrannunk, hogy e hangulatokat megszerezzük. Oh, most már derűs házak ormán aranybetűs fölírás invitál bennünket a belügyminiszterileg engedélyezett társaskörbe és kaszinóba. Dicső emlékü Széchenyi István, amit elkezdettél nemes lendülettel, bevégeztetett. Van már pl. Budapesten minden kerületnek, minden utcának kaszinója, amelyben a polgárok estéről-estére összetalálkoznak, hogy eszmét cseréljenek, hogy összetartózkodásukat ápolják, hogy — kirabolják egymást.

Kacagni való komédia! Nagytekinélyű férfiak hosszú fekete kabáttal, hosszú képpel és hosszú szónoklattal kifejtik, hogy a kerület polgárságának közös fészkekre van szüksége, amelyben társadalmi hitvallásának kultuszát üzhesse. Paragrafusokba szedik az új kaszinó programját és minden paragrafus az emberi kultúra egy-egy nemes törekvése. A belügyminiszter jóváhagyja az alapszabályokat, bankkettel nyitják meg a polgárság legujabb fészket, a hosszú képű urak poétikus tósztokat mondanak egymásra, az elnököt olajba festik és falra akasztják, hogy legyen az utókornak is örök példaadója.

Komédia! Azok a miniszterileg jóváhagyott alapszabályok örök felejtésre lombtárba tételnek. Helyettük ott állanak az előtérben, a tagok egységes tiszteletében ama más alapszabályok, amelyek szerint a bankárnak hatra hetes leadásnál be kell vágnia és hogy ha a croupier kimondja a „rien ne va plus“-t, senkinek sem szabad az asztalra dobni a pénzét. Azok a fényesen berendezett termek, társalgók, olvasók, ebédlők, dohányzócsok csak előszobái, mellékhelyiségei egy kis szobának, a szentek szentélyének, melyben a modern Baál-isten lakik: a baccarat-asztal. A kaszinó kulturműködése pedig az a pár forint, amit az évi közgyűlésen a százzezernyi kártyapénzből a könyvtárgyorapítására fordítanak. Szegény tehetetlen könyvek, amik dicső agyakkból születtek és még sem mondhatják irtózva, undorodva:

Lélekidomítás.

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

— Akárhogyan is cséváld a fejed, ez a legkomolyabb elhatározásom. Nem vagyok éppen gyerek, hogy makacs terveket vegyek a fejembe s szenvedjek az álbüszkeség álarcá alatt, ellenkezőleg, hosszú esztendőket tapasztalatainak és érzéseinek leszűrődése ez.

— Nevezd egyszerűen nevén a gyereket. Csalódtál a szerelmekben s most keserű vagy. De ez is elmúlik s új tavasszal új virágnitítás köszönt rád, talán az eddiginél is illatosabb.

— Majd megpróbálom elmagyarázni az esetemet, meg azt, ami ve e kapcsolatosan a lelkemben él. Talán akkor jobban megértessz, ámbár értelmetlen dadogás nyelvem a szó, a mikor ide érek s inkább csak érzem azt, amit ki akarok mondani. Ha festő, vagy szobrász volnék, külön formában örökíthetném meg, — talán akkor is csak en látnám minden varázsát, hervadó költészetét, de legalább örökkönvaló maradna s mindenkor eszembe juttatná a múltat, meg a szürke, bárányfelhőkkel takart, immár csak hangulatokra alapított jövőt.

— Főlek, hogy ez is csak hangulat.

— Várj sorjára. Tehát: Harmilekét éves vagyok és hat éven át idomítottam a lelkemhez egy leányt. Zsenge gyermek volt, amikor megismertem, kísérgettem az iskolába s úgy beszéltem vele, ahogy az efajta édes éretlenség

gekkel szokás. Csaknem megbácsolzott ugyanakkor, amikor az ébredő nőesség búzával csüggött az ajkamon és valójában följegyezte a látogatásaim napját. Abban az időben egy csöppet blazírt voltam, az élet mohó kiélvezése hamarosan megboszlulta magát s kellett az abszolút tisztaság, ártatlanság, hogy visszavezessen önmagamhoz, a lelkem becsületes feléhez.

Annyi fehér napunk volt, hogy szinte sok két életre is, nem egyre. Amikor a lélek igazi szava szólalt meg benne, akkor apró gyermek lett velem együtt. Fésültem a bábujnak kócos haját, kötöttem pántlikát, szedtem virágot, kergettem lepkeket és másztam fát, ha ő ezt úgy akarta.

Kezdetben jó pajtásának tekintett, ámbár alig voltam más később is. Apró ravaszkodással én rajtam keresztül jutottak a szülők elé, én voltam az ezermester, aki feladatot készített, ablakbetörések okozta villámokat elhárított, kimagyarázza, hogy a kert sövénykerítése fölötté tuskés, ott könnyen elszakad a ruha.

Távrolról atyafiságban is voltunk, rám bízta sokszor. Meg tudom állapítani az öreg gondolkodását is; ismertek, tudták, hogy ki vagyok s számítottak rá, hogy magamnak ne velem, tehát csak jó indulatokat oltok a szívébe.

— Hat évig!

— Igenis, hat évig. Elszaladt szóit az az idő úgy, mintha egy hét lett volna. Keresve a

történetét és földzvéve viszont a részleteit, husz esztendőre is elég. Idős, álmosszerű zsibbadás, jóravezető álmódózással, amelyből szinte fél az ember fölébredni és átmenni a valóságba. Elringató enyhe május, mikor nem kívánjuk a vérforraló, perzselő, gyilkoló nyári hőséget, mert ez így szebb, tisztább és mélyebb.

— Kéltől fantazmagória. A tudomány mást mond.

— Saját szubjektív érzésemet vagyok bátor fölébe helyezni minden tudománynak. Természetesen csak akkor, ha magamról van szó, mert az én lelkemben én kutatok legsikerebben, önmagamhoz én lehetek, ha akarok az lenni, a legőszintébb. Elég az hozzá, hogy esztendőket multak el így, minden a maga természetesen uján haladt.

— Csizallassusággal.

— Hidd el, az a legnagyobb boldogság, ha valamely érzésből hiányzik a raffineria.

— Viszont az is ravasság. Es valaki nyugodtságot színlelve, kiszámított hatásokra, eredményekre vadászik, amiknek el kell egyszer érkezniük.

— Főltétlenül, ha számítás van bennük. Én azonban önkéntelenül adtam át magam kísértés eseményeinek folyásának s úgy imádkoztam, hogy sokáig így tartson, legyen az a bim-bó örökké bim-bó, soha ne bontsa ki színeit a napsugár. Hány ember éri meg azt a gyönyörűséget, amely az ily lassu folyamatu átalakításokban van? Ezer közül egy. Mert nagy azért

— Vissza ezzel a pénzzel! Ilyen pénzen nem adom el magam!

Ami tíz évvel ezelőtt kivételes, speciális volt, az ma már közhely a városokban. Mindenütt játszanak, mindenki játszik. Az ügyvéd idegesen várja, hogy kihirdessék az ítéletet, a politikus gyorsan befejezi a szónoklatát, az író türelmetlenül bonyolítja le novellahőse ügyeit, az orvos vágyva lesi a páciens utolsó sóhaját, a színész kapkodva dobálja le jelmezét, hogy szaladjon oda, ahol a reménység, a kárhozat, a gazdagság, a pusztulás virágozik. Az író alkotása könnyed és friss, ha kilencezt út a pointeur, fáradt és kedvetlen, ha bankár-series van. A képviselő tiszta hévvel védi a közügyet, ha jól járt a kártya tegnap este és petyhüdtten beadja a derekát, ha pechje volt a kártyaasztalnál. Van egy világ-város mágusokkal, milliomosokkal, lateinerekkel, kereskedőkkel, iparosokkal, proletárokkal; egy város, amely hervadt, fonnyadt és csak akkor tud fölvirulni, ha sláger-eső öntözi meg.

Követeljük sürgősen, hogy törvényhozási utján tiltsák be az egész országban a haszárjátékot. Tiltsák el kávéházban, kaszinóban, priváthelyen, vagy akár családi körben is. Törvény útján mondassék ki, hogy a festett kártyalap bűnös alap arra, hogy mások pénzének ura lehessen az ember.

Két perc!

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 15

Most már végleg kimerült a t. Ház. Amire nincs példa a magyar parlament történetében: két perc alatt végzett ma a képviselőház a „napirend” jével.

Különbösen az is jellemző, hogy nem lehet ebben a Házban olyan későre kitűzni az ülések kezdetét, hogy még mindig ne legyen korán. A mai ülést délelőtt tizenegy órára tűzték ki, de fél tizenkét órakor jött csak ahhoz Návay Lajos alelnök, hogy megnyissa. Ekkor azonban voltak legalább százötvenen.

a gyönyörűség, bárhogy férdünk a súlyától. Minden új nap új boldogsággal köszönt ránk, millió édes ábrándok váltakoznak, millió színe lesz a virágnak, hangja a falevelek susogásának s mi azt kérjük, hogy tartson, tartson még tovább, sokaig az álom. Hányan tudják átérezni költészetet annak, mikor törzskodó, gyöngéd szűz lesz a le nyból, átalakítja egyszerre közvetlenségét egy gondolat s szemérmesen húzza be szőnyegje alá a cipőt, mert hátha észrevesszük! Nincs benne semmi bizonyosság, áhítatosan attól fél, hogy lesik lépteit s édesen ügyetlen, ingadozó lesz a járása. A régi bácsira már nem néz azzal a hajdani nyúlt tekintettel s lám, az ő arcát sem lehet többé megcibogatni! Északokat virraszt át álomtalanul, keres valamit s maga sem tudja mit; sírni szeretne és nincs oka rá, lopva keresi föl a bábút, felhőzött még u oljár, talán bucsút is vesz tőle, mert ki tudja, melyik pillanatban válnak meg végképpen, a napló pedig bezárul, vagy legalább is nem őszinte többé, hiszen elolvashatja más is.

Igy megy ez egy darabig, két lélek egyet gondol, de nem meri, talán meg nem is tudja formába önteni. Ha a kezük véletlenül találkozik, a törvényszerű lesz az őrök és megreszkettek k le, míg végül az a két kéz egymásba fonódik, két szempár összevillan s egy bagydot fecske lehanyatlak a keblükre. Nincs ott beszéd, hiszen isenkísértés volna profán szavakkal megzavarni azt az isteni boldor hangulatot s még az a csók is inkább lehellet,

Az ülés megnyitása után Apponyi Albert gróf valóság- és közoktatási ügyi miniszter Lóte Károly hagyatékának megvételéről és a Rákóczi György múzeumának az állam részére való beszerzéséről szóló javaslatot terjesztette be. A javaslatokat kiadjuk a bizottságoknak.

Hoitsy Pál, a pénzügyi bizottság elnöke: A bizottság általános jelentését nyújtja be s kéri annak kinyomozását és szétosztását.

Apponyi Albert gróf: A távollévő miniszterelnök nevében kéri, hogy a pénzügyi-bizottság jelentését és a költségvetést a jövő csütörtöki ülésre tűzzék ki. (Helyeslés.)

Elnök: Javasolta, hogy a Ház legközelebbi ülését november 22-én, csütörtökön délelőtt tíz órakor tartsa s annak napirendjére a pénzügyi bizottság jelentését és a költségvetést tűzze ki.

Az ülés két perccel a megnyitása után be is fejeződött.

Az a körülmény, hogy a kormány a költségvetés tárgyalását napirendre tűzte, arra enged következtetni, hogy a Ház a delegációk alatt is ülésezni fog.

A folyosón azt is beszéltek a kormánypárti honatyák, hogy nincsen kizárva, hogy a Ház még ebben az évben végez a költségvetéssel, úgy, hogy indemnitásra se lesz szükség, ami a legutóbbi 40 éves parlamenti éra alatt állítólag csak két ízben esett meg. De viszont az is igaz, hogy minden előző kormánynak volt még ellenzéke, csak ennek a nemzeti nagy kormánynak nincs.

Mandátumok vizsgálat alatt.

Izgatás és vesztegetés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 15.

Két országgyűlési képviselő mandátuma forog ismét veszélyben. Mind a két képviselő a román nemzetiségi párthoz tartozik. Egyiknek az ügyében ma kezdődött meg a vizsgálat a helyszínén, a másikéban pedig ma rendelte el ugyancsak a vizsgálatot a kuria.

Resicáról táviratozzák: Nyáry Béla országgyűlési képviselő, Petrovits István dr. román nemzetiségi párti képviselő kérvénnyel meg támadott nagy-zerencse mandátuma ügyében vizsgálatot folytat. Hetven tanu van beldézve, akinek kihallgatása hosszabb időt fog igénybe

amely gyöngén érinti a sima fehér homlokot. Egyszerre akarnak valamit mondani, csak összemosolyognak.

— Te edes! — sugja a férfi.

— Te jól — feleli a leány.

Esze sem veszik, hogy tegezik egymást s később, mikor felolvad az elfogódottságuk, meg állapítják, hogy ez nem is volt soha másképen. Ha mondja valaki, hát nem igaz, ráfogás, álmoták.

Egész új világ jár ezzel az alakulással, mert már emlékeik is vannak.

— Tudod-e mit mondtál, mikor először jartunk erre?

— Hogyne tudnám, mikor a ruhád színére is emlékszem.

— Két madár csicsereggett az ágon, olyan édesek voltak, mikor tollaszkodtak.

— Izen, akkor jött egy harmadik és megzavarta őket.

— Nagyszerű! Milyen memoriád van! Te olyan haragos voltál a háborgatásukért, hogy le szeretted volna löni a kis gonoszt.

— Aznap délután az ölemben esett egy szem meg.

— En ettem meg, tudom.

Vége hossza nincs az édes együgyűségnek, napsugár az egész életük, de a cupa verőfény az öregéke is, akik nyugodtan nézik a megértés fejlődését és betetőzve látják eddigi fáradságukat, egyetlen lányuk boldogságát.

— Ellenben nem busulnak nagyon, ha megtalálja másfelé is azt a boldogságot.

venni. A kérvényezők részéről Rosenthal Adolf dr. lugosi ügyvéd van jelen.

Mint Budapesti rő táviratozzák, a kir kuria ma hirdette ki határozatát a nagyllondai mandátum ügyében, a melyet a kisebbségben maradt párt megtámadott azon az alapon, hogy a megválasztott nemzetiségi párti képviselő, Mihályi Tivadar dr. személyesen vesztegetett, etett és itatott.

A kir. kuria elrendelte a vizsgálatot a következő kérdésekre nézve:

Igaz-e, hogy Mihályi Tivadar dr. megvesztegette e Lázár Jenő nyug. leányi postatisztet 200 koronával?

Igaz-e, hogy Lemény községben etette és itatta az ottani választókat?

Igaz-e, hogy Lokol András és Turgea Tóddal két szekérre menő elemőzsiát, bort és pálinkát hozatott Nagyllondára saját választói számára?

Igaz-e, hogy a policióban megnevezett választókat 5—20 koronájával megvesztegette?

A kir. kuria a vizsgálat lefolytatásával a kozsvári kir. tábla elnöke által kijelölendő egyik táblabírárt bízta meg.

A pincérek mozgalma.

Könyvtár a közvetítő irodában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 15

Az aradi pincérek néhány héttel ezelőtt tudvalevőleg mozgalmat indítottak szociális alapon való szervezkedésük érdekében. A mozgalom első eredménye az lett, hogy az aradi pinceregylet vezetősége, amelyben több ismert vendéglős foglalt helyet, lemondott tisztségéről és egészen visszavonult az egyesület ügyeinek intézésétől.

Néhány meghiusult és nem engedélyezett gyűlés után a pinceregylet tegnap éjjel megtartotta rendkívüli közgyűlését, amelyen újalakították a tisztikart és egyéb fontos ügyeket vitattak meg. A közgyűlés az egyesület tisztikarába kizárólag pincérekkel választott meg, de hálásnak bizonyult volt vezetésével szemben is, amennyiben a lemondott elnököket és alelnököket örökös dísztagokká választották meg. Érdekes a pincéreknek az a határozata is, hogy egyesületi irodájukban könyvtárt létesítsenek a

— Nem egészen úgy van. Szegények nagyon oda voltak, mikor kiderült, hogy a leány nála sokkal jobban szeret mást. De hát ezt is meg tudom magyarázni, kissé sokáig tartott a gyermekes ábránd, aztán sokkal hosszabb volt az átmenet a játékból a komolyságba, semhogy szerelmesének tarthatott volna. Éreztem én ilyesmit, érzem most is. Azért az ő lelke tiszta és hófehér, hiszen nekem vallotta be először a szerelmét, fonoskodva, pirulva és tanácsot kérve. Mintha balom lőttek volna, úgy éreztem magam. Vénnek, letörtnek; éppen a megbácsolás hiányzott, ámbátor hajszálon függöt, hogy úgy nem hív.

— Leányos ravaszság az egész.

— Szó sincs róla, ezért jót állok. Kezdem hinni, hogy a szerelmet nem lehet nevelni, mert hirtelen jön az meg, égi sugárként, épít és rombol egy pillanat alatt; az apróbb vako-latok, amik összetartják, megérkeznek azután, önmaguktól. De hát, édes istenem, mi nem beszélünk soha szerelemről, kerültük a szavát, a fogalmát, az a gyerek pedig eleintén játszó-tárnak, később jóbarátjának, bizalmasának tekintett. Hogy elfogódott velem szemben néha, az a nő örök természetének tulajdonsága, hiszen végtére is a serdülő hajdon csak megborzoneg édeseden, ha ártatlan férfirokon csók éri az ajkát! En az sikkig sohasem jutottam el. Nem mintha nem tehettem volna meg, hanem mert nem akartam megtenni. Ott hibáztam el az egészet, hogy sohasem vártam. Apró gyerek volt, mikor megismertem, kétségkívül hiány-

melynek költségeire mindjárt 500 koronát szavaztak meg.

A pincérgyűlés lefolyásáról az alábbi tudósítást adjuk:

A Kovács és Novotny-féle vendéglő nagytérképében tegnap éjjel rendkívüli közgyűlést tartott az aradi pincérgyűlés, mintegy száz egyetemi tag részvételével. A közgyűlés első tárgya a tisztikar megválasztása volt, amelyet titkos szavazás útján ejtettek meg és amelynek eredménye a következő:

Elnök: Fekete János, alelnök: Mitrovicz András, pénztárnok: Mayer Károly, ellenőrök: Demeter János és Jungreis Dzsó. Számvizsgálók: Ungar Ferenc, Maróczy Ignác, Antalik János. Választmányi tagok: Szercz Gusztáv, Gömöri Gyula, Varga József, Batori János, Seiner Márton, Riszter Gyula, Mautner László, Wagner János, Takács István, Huszka József.

Fekete János elnök a maga és tisztitársai nevében megköszönte a megválasztást és indítványozta, hogy Nagy Lajost és Kovács Istvánt, az egyetemi volt elnöket és alelnöket az egyetemi körök évek óta szerzett érdemeikért válaszsza meg a közgyűlés örökös dísztagjainak.

A közgyűlés elfogadta ezt az indítványt, valamint Fekete azon indítványát is, hogy az egyetemi irodájában könyvtárat létesítsenek, amelyre a közgyűlés rögtön 500 koronát meg is szavazott. A könyvtár gyarapítására önként megajánló összeget fordít majd az egyetemi tagok szabad idejükből szépirodalmi és szociális művek olvasásával művelődhetnek. Az egyetemi körök fogja kérni a kávéházakat és vendéglőket is, hogy üzleteikből engedjék át a népszerű folyóiratokat, amelyeket azután az egyetemi könyvtárban helyeznek el.

A színészet a kultuszminiszteriumban.

Országos felügyelő. — Mi lesz az Operával?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 15.

A belügyminiszterium költségvetésének tárgyalásán egy kis vita fejlődött a színművészeti tételnél. Többen szólaltak fel abban az értelemben, hogy a színházi ügyeket a belügyminiszteriumból át kell tenni a közoktatásügyi miniszteriumba. Ezek a felszólalások kapóra jöttek Andrásynak, aki már régebben elhatá-

zott még az öntudata. Epp úgy hiszem, hogy később felébredt benne a nő is voltam. Ideig-óráig álomképe, akiről ábrándozik. Meg a napokat, a szimptomákat is meg tudtam mondani, a mikből erre következtek. Talán várt valamit, férfiaságot a diákos elmélyedés helyett s hogy nem jött meg, az örökké működő lelki érzés másfelé igyekezett többet találni. Olyan az emberi lélek, mint a gép. Ez az csavarja, igazítani, formálni lehet tevétségünk szerint, reagál a legkülönfélébb hatásokra, óvni kell szétől, portól, de megszábbajuk az irányát is. En éppen ezeket mulasztottam el, bár meglehet, hogy egy öntudatlan érzés arra a tapasztalatra akart rávezetni, vajjon mivé fejlődik így? Most aztán vége mindennek.

Persze, hogy vége ennek, meg a diákos romantikának, amit alaposan kitanulmányozhatál. Voltaképpen egész fiatal ember vagy, mások ilyenkor kezdik az életet, kezdjed el te is. A szerelemtől ne várj semmit, de élvezd magát a szerelmet, a lelkét pedig annak, akit ki szemeltél, irányítsd.

Eh, úgy sem lesz belőle semmi, vén vagyok hozzá. Ugy érzem, hogy száz esztendő súlya nehezedik a vállamra. Most már egész határozottsággal érzem, hogy agglegény maradok, ha nem is a mogorva, világggyűlöli és epés fajtából való. Ettől megmentenek az emlékeim, azokon el lehet élni és álmodozni az idők végtelenségéig. Elejéről nem merném többé elkezdni. Hiányoznak a türelmem hozzá, de meg lehetetlen, hogy egy másik érzésnek

rozta, hogy p. utólenül szabadulni fog a színészet-től. Mert mégis csak komikus, hogy a rendőrség, a tolonckérdés és a színház egy miniszterium felügyelete alatt legyen. De az ügynek eddig nagy ellensége volt maga a közoktatásügyi miniszter. Apponyi csöndes szemlélője annak a sok kellemetlen és éppenséggel nem esztétikus harcnak, amely a színházak körül folyik s nem akar tudomást venni róla.

Ezért, mint egy estillap értesül, egy új állást fognak kreálni, egy országos színészeti főfelügyelői állást s ez a hivatal a kultuszminiszteriumba lesz beosztva, de körülbelül függetlenül a kultuszminisztertől. Az állás első viselője Bezerédy Viktor államtitkárság, a színészeti szakosztály jelenlegi vezetője, ki teljesen otthonos a színházi ügyekben s tisztjét közmegelégedésre tölti be.

Sok lehetetlen és viaszos helyzet fog így megszűnni, de viszont biztosítani kell a Nemzeti Színház és Operaház igazgatójának teljesen szabad cselekvési jogát és függetlenségét, mert a művészet intendatúrát nem tűr meg s azt rendeletekkel kormányozni nem lehet.

Igen érdekes volt Holló Lajos felszólalása, hogy az Opera szubvencióját csökkenteni kell s a vidéki színházaknak kell több pénzt adni. A legtöbb fővárosi lap ezt téve: felfogásnak tartja, mert szerintük a vidéki színházak kitűnő üzletek s a legtöbb vidéki színházdirektor vagyont szerez. Az igaz, hogy a színház iskoláknak állami szubvenció nem kell, amint hogy nem kell annyi színház iskolá, mert több közülük melegegya a színész-proletáriátusnak.

Andrássy szerint az Opera mai rendszere nem tartható fenn, mert költségei túl nagyok. De egyet ne feledjen el Andrásy: hogy ez mindenütt a világon így van. Ráfizetnek a bécsi Operára, a milánói Scenáira s a párisi nagy Operára. De Operára mégis szükség van s ez egy állam művészeti életének egyik legfontosabb mérője. Apponyinak, aki a zene nagy barátja, biztosan más ítélete lesz erről az ügyről. Ellenben az Opera tájáról el kell puztítani a sok herét, a sok államilag protesztált tehetségtelen séget s nyugdíjba küldeni sok hasznavehetetlen lomot, ráérőszakolt ösztöndíjast. De Operára szükség van, még ha ráfizetünk is. Belgrádban és Cettinijében már nincs Opera.

Vagy pedig úgy érti Andrásy, hogy mi nekünk Opera? Hiszen van Bécsben!

ugyanolyan megnyitvánulással legyenek, mint amilyenek ezek voltak. Összekeverednének az utóbbi föltétlenül elhomályosítaná az elsőt.

— Pláne, ha egy kis realizmust keverni bele.

— Attól is megakarom óvni — magamat. Vagyok még annyira idealista, hogy szentségnek tartom a nőt és úgy közelídek hozzá, mint az eszményhez. A ti szerelmeket, udvarlásokat — modernké — csupa ocsmányság, szenny. Elkábítjátok az ártatlan teremtményeket mézes szóval, himes cirógatással, úgy, hogy a házasságba a nő megtépzott lélekkel, blazírtan kerül. Minden van benne, csak az idealizmus hiányzik; az élettel szemben óriási igényeket támaszt s hogy tűzhelye körül képtelen elérni azok megvalósulását, izzó fantáziával és még izzóbb, mondhatnám lángoló akarattal, főleg vérrrel keresi a beteljesedést. Meg is találja többnyire. Nézz körül a társadalomban, ahol a beteges szereplések, vágyak, életmódok mind erre vezethetők vissza. Hibáink vagyunk benne mindannyian, olykor felhangzó panaszaitoknak — mikor magatok vagyunk a károsultak — nincs igazuk. Ez a tiszta elfogultság, számon kellene kérnetek előbb a saját nevelésüket, önző, rideg céljaitokat szolgáló cselekedeteiket s akkor ítéletek. Nem, ebbe az életbe nem akarok érzelmeikkel belevegyülni. Akkor már inkább megmaradok az én bűbájos álomvilágomban, ahol egy fehér lélek napsugaras tavaszáról én szőöm a legszebb meséket.

Amiről beszélnek.

Barabás körül.

Arad, november 15.

Az automobil-ügy tegnap még automobil-ügy volt, ma már Barabás-ügygé lett. A nagyközönség, a mely minden közügyért csak egy fél napig tud őszintén lelkesedni, ma már alig izgatja magát azon: fognak-e a benzines közönségszállítók versenyezni a lovasutnak százszor másolt kocsiával, vagy sem? Ma éppen a dologban már elszürkült minden; a lóerő, a jövedelmezőség, a Westinghouse-rendszer, a szá adatok, a melyeket a közgyűlés ügyvédei hozzáértésük bizonyítására fölhoztak. Ma, az egész várost behullámzó szóbeszédben csak egy ember állott: Barabás.

Serdületlen kriminálisokat szoktak a maliciózus törvényszéki tudósítók ezzel boszantani: „... s a rablógyilkost dr. X. Y. hatásos védelem folytán kőből általi halálra ítélték.” Aki a tegnapi közgyűlés alatt a városatyák tömeghangulatába, ideg-életébe beleéltte magát, kevesebb maliciával is elmondhatja, hogy az automobil-omnibuszokat Barabás Béla dr. hatásos ellenzése folytán szavazták meg. Meg lehetett apróra figyelni. Elsőben Müller Károly beszélt az automobillal ellen — s úgy látszott, hogy sikere is lesz. Bizony, az automobil drága passzió. Mikor minden kiadást garasokkal kell mérnünk: van nekünk arra pénzünk? Helyes, a lovasutat ki kell ugratni; de nem lesz az így nagyon drága mulatság?

Azután beszélt Barabás. Az új Barabás. A kormányért alelnöke, vagy, hogy jobban jellemezzük: a delegáció alelnöke. (Ott többet lehet tanulni a hatalom gyakorlásából.) Ha a régi Barabásnak kellett volna az új Barabás tegnapi beszédére válaszolni: micsoda kéjjel szedte volna szét ezt a beszédet! Büszkén, dacosan verte vissza az ellentmondásokat. A végén pedig odavágta:

— Majd módot találok arra, hogy ezt odafönt megakadályozzam!

Ezt Barabás mondta. Aki nem egyszer kelt ki az ellen, hogy odafönt megátolják a közakaratnak érvényesülését: az maga mondja, hogy odafönt utána jár annak, hogy a közgyűlés határozatát megsemmisítsék. Olyan természetellenesség volt a tényben, amely pillanatok alatt megboszlulta magát. Barabásra, akin talán valamennyi koalíciós társa közül, legtovább maradt meg az ellenzéki sorban szerzett népszerűség: ebben a percben reá hullt a kormány-pártiság minden ellenszenvének árnya. Dühös, indulatos kifogások hullottak felé. Olyan hível, akik az ő nevével éltek, haltak, szenvedélyesen támadtak ellene. A lehetetlenségek páros alakban következtek be: Avarffy Géza támadta Barabást s ami még több ennél: Avarffy Gézának a vaspálya sikere jutott ki részül, amiért Barabás Bélát támadta! És ugyanakkor, mikor a város díszpolgárát választott, egy régebbi díszpolgárát — leszávazta.

Kicsi jelentőségű, vicinális ügy ez. Hátráltatni nem fogja Barabás Béla politikai pályáját s alapjában, ha kellemetlen is volt neki, nem kisebbítette őt. De ebben az apró vicinális jelentőségű ügyben két mozzanatot az, amely a mélyebben néző embereket az elmélkedésre izgatja.

Az egyik: a tekintély csúdjá. Soha nem lehet tekintély elég nagy s a tekin-

tély alárendeltjei elég kicsikék, hogy a hatalmára biztosan építeni lehessen. Aki valamely dolgot egészen a tekintélyre bíz: hazárdjátékot játszik. Ha hiteles az a történelmi epizód, hogy egy magyar király pálcával ment végig a zündülő táborán, azt mondva: majd meglátom, ki meri szentségtörő kezét fölemelni ura és királya ellen, — annak a hazárdjáték sikerült. Barabás Béla is a tekintélyét küldte előre, amikor tegnap az automobil ellen harcba állott — s a játékot elvesztette. Lehet: ha más, erőszakosságban nevedett ember tette volna, talán nem hívta volna ki az ellenhatást. De amikor Barabás Béla dobta kardját a serpenyőre, — az ellenmondások mintha azt zugták volna: te nevelted bennünk az önérzetet, hogy az ilyenről ne ijedjünk meg.

S beszéljünk a másik dologról.

Érdekes, izgató olvasmány a Barabás életrajza; tele fátumszerű részletekkel. Kezde a tízenhármasszámmal visszatérő szerepén, folytatva azon, hogy a szülővárosához fűződő kegyeletos vonatkozások mint szövődnek be nyilvános életébe, a népszerűség tüneményesen gyors hódításán — annyi végzettség, a mennyi babonássá teheti az embert. S itt van a legujabb fátum. Barabás hódításának egyik eszköze volt, akárminő nagynak látták, — benne mindig az egyszerű emberek szerénysége nyilatkozott meg s fokozta szavainak hatását. Valahányszor ezt a szerénységet ledobta magáról: kisebb lett egy fejjel. Budapesten akkor bukott meg, a mikor fölöslegesnek tarotta a programbeszédet s Aradon akkor szavazták le a saját híveit, amikor egész nagyságában akarta megvillogtatni a hatalmának bárdját.

Szerénynek kell lenni... Mindenesetre furcsán hangzik ez a tanács, amikor egy meglelt, az első sorokban álló politikusnak, a kormány egyik bizalmas emberének szól. És mégis. A népszerűség azokkal szemben a legkényesebb, akiket ő emelt magasra. S ha még olyan nagyok lesznek: mibelyt nem bánnak vele elég gyöngéden, talál módot arra, hogy a boszuját, vagy a szeszélyeit rajtuk kitöltse.

Az annami Nero.

Egy modern fejedelem.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 15.

Párisi lapok írják az annami császárról ezt a jellemző és érdekes rajzot: 1889. január végén, a kis *Bun Lan* épp százaz gatyákat gyűjtött anyja konyhája számára, amikor az udvar birókelei jelentették anyjának, hogy legidősebb fiát az ég és a francia köztársaság kegyelméből arra jelölték ki, hogy a Nguyenek aranyos trónjára üljön. Az anya kétségbeesett könyvekbe tört ki és térdre borulva könyörgött a francia protektorátus képviselőjének.

— Nem, nem akarom. Ez annyit jelentene, hogy fiam a legrövidebb idő alatt a halál fia lesz.

Könyörgése hiábavaló volt s az akkor tízéves *Bun Lan Thas Thas* név alatt trónra lépett. Ennek az uralkodásnak természetesen nincs története. A császár összes feladata abban áll, hogy a vörös pecsétet, a királyi griffmadarat, a hivatalos írások alá nyomja; s most meg akarják fosztani ettől a hatalmától holmi fantasztikus kihágások és *nerói játékok* miatt, amelyeket ez a fiatalember női termelben elkövetett.

De soha megbízható dolgok ezekből a termelből ki nem kerülnek. A fejedelem balsó termel áthatatlanok. A titokzatosság veszi őket körül. Vajon hány felesége lehet a császárnak? Nehéz egy határozott számot megállapítani. A királynét, vagyis az uralkodó első feleségét *néhány száz konubina* veszi körül, valamennyien a leghatalmasabb családok ivadékaival. Vannak közöttük táncosnők, énekesnők, festők, akiket *Taan Tsal katonai egyenruhába öltöztetett*, s mind a női termelben laknak, onnan nagyon ritkán kerülve ki.

Abban a korban, amikor más gyermekek még az iskola p dírában ülnek, az annami gyermek már egy három ura volt. Nagyon elegáns, szereti a jó ruhát és a szép játékokat. A színház egyik legfőbb szórakozása. De tánccosnóknak, zenészeknek és színészeknek játéka nem elégíti ki. Másféle látványosságokra vágyik. Az egész palotából színházat csinál. Így például elrendeli, hogy az egész palota vásárt játsszon, amelyben ő a fejedelem, mint kereskedő szerepel. A legkomolyabb ábrázattal játsza el szerepet és veszi el feleségaitól a pénzt.

Régebben sokat járt ki, meglátogatta ősei sírját, vagy asszonyaival kilovagolt. Azok a franciák, akik rövidbb vagy hosszabb ideig az annami udvarban éltek, nagyon intelligens embernek tartják. A gépek iránt tanúsított leginkább érdeklődést. Ő maga bicikliket, automobiloikat szerkeszt s mint soffer sokat gyakorolta magát. S miként az automobilgyakorlótérken egy szalma-ember körül tanulják a különböző forgásokat, ő is ilyen akadályok körül hajtja a kocsiját, csak hogy az akadály nem szalmából készült báb volt, hanem egy élő asszony, akit rendszeren minden lelkismeretfurdalás nélkül szokott az ifjú uralkodó elgázolni.

A fejedelem a modern gyógyszerész-tudományban is jártas. Egy orvostól még sebeszetet is tanult és élő feleségeinek felboncolásával tanulta meg az anatómiát.

Az ezer koronás bankjegy.

Meglopott aradi urnő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 15.

Vakmerő lopás történt Görög Ilona aradi magánzónó Revay utcai lakásán. Egy *Ozter* Mária nevű takarítónő, aki már hónapok óta állott Görög Ilona szolgálatában, kihasználván a beléje helyezett bizalmat, urnőjének szekrényéből három nap előtt ellopott egy *ezer koronás bankjegyet*. A lopást Görög Ilona csak ma reggel vette észre. Rögtön takarítónőjére esett gyanuja, mert más nem volt hozzá bejáratos. A lopásról délután jelentést tett *Berecz* Ferenc alkapitány, ügyvezető rendőrtisztnek, aki *Vallenta* és *Horváth* detektíveket küldte *Ozter* Mária-nak a Sága külváros Rózsa-utcájában lévő lakására.

A detektívek otthon találták a fiatal leányt. Faggatásra vették, majd pedig megmotozták lakását. A kutatás eredményével járt. Az ellopott pénzből 684 koronát megtaláltak az ágy párnái között. Találtak még egy új aranyórát, egy aranyláncot, egy női arany nyakláncot, arany gyűrűket és egyéb ékszereket is. A leányt ezután bekísérik a kapitányságra, ahol *Berecz* Ferenc alkapitány hallgatta ki.

Ozter Mária eleinte azt állította, hogy a pénzt a szobában találta, később azonban bevallotta, hogy az ezer koronás bankjegyet urnőjének szekrényéből lopta el, de hogy a gyanút elhárítása magáról, tovább is pontosan meg-

jelent Görög Ilona lakásán és elvégezte munkáját.

A kapitány ezután arra nézve hallgatta ki a tolvaj leányt, hogy hova fordította az ezer koronából hiányzó összeget? *Ozter* Mária pontosan elszámolt a lopott pénzről. Elmondta, hogy a talált értéktárgyakat tegnap vette egy előkelő aradi ékszerésznél. Az aranyórát és a láncot *öcsésének* szánta születésnap ajándékkul. Vett ezenkívül különböző butortárgyakat, női divatcikkeket és piporét. A szegényekről sem feledkezett meg. Tíz koronát osztott ki közöttük. Szent Antal perselyébe két koronát tett.

Görög Ilona lakásáról pár héttel ezelőtt egy *székkoronás bankjegy* is eltűnt. Ezt a pénzt is *Ozter* Mária tulajdonította el.

Kihallgatás után előzetes letartóztatásba helyezték a tolvaj leányt. Holnap átkísérik a kir. ügyészséghez.

A Nákó-ügy epilógusa.

Tóth Béla és Zboray Aladár pöre.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 15.

Emlékeztetben van még az a nagy láрма, ami *Nákó* Sándor gróf fiumei kormányzónak a beiktatása után keletkezett a sajtóban. Mindenfelé arról beszéltek, hogy egy csomó pesti szőlőhámós, aki mind hírlapíró gyanánt szerepelt, alaposan megpumpolta az új kormányzót s az álhírlapíróknak ugyancsak bő szüretjük volt. A botrány persze legjobban bántotta azokat a zsurnalisztákat, akik igazán a lapjalk képviselőletben jártak lenn Fiumében és szintén a zsarolás gyanujába keveredhettek volna.

Ez utóbbiak közül *Zboray* Aladár megírta a dolgot lapjában és tiltakozott az ellen, hogy a pumpolásban becsületes és igazi zsurnaliszták is részt vettek volna. A cikkekre egy *Esti levél* válaszolt s annak írója, *Tóth* Béla többször kiáltott fel így a cikkében:

— Neveket kérünk, neveket! Mert aki konstatálja a botrányt, de neveket mégse említi, az „egy huron pendül amazokkal”. (Már tudnillik a pumpolókkal, lehetett kivenni az *Esti* levélből.)

Vagy öt nap múlva *Tóth* Béla újabb *Esti* levélben foglalkozott az ügygel s mert *Zboray* nem közölte lapjában azóta se a neveket, megismételte a méltatlankodását:

— Azóta 100 óra is elmúlt, de *Zboray* ur még mindig hallgat — akár a dinnye a fűben...

Erre aztán *Zboray* Aladár felelt ugyan, de nem hírlapi uton, hanem magánlevélben s a következőket írta *Tóth* Bélának a többiek közt:

— Az ön mániákus, beszámíthatlan káromkodásai félrevezetik a közönséget... Ön sérteni tud, de helyt állani sem a porondon, sem a bíróság előtt nem szokott. Az előbbin elvből nem, a bíróság előtt pedig csak nyafog és jajveszékél, amíg megesik rajta a „macskák” szíve. Így hát önnel egyáltalán nem lehet szóba állani... Remélem, most már kielégítettem az ökes kívánságát és hallgatni fog.

E levelet *Tóth* Béla sértőnek találván, *Zboray* Aladárt feljelentette *becsületsértés* miatt. Az ügyben *Császár* Ervin dr. budapesti büntető járásbíró ma déire tüzte ki a tárgyalást, melyen a vádlottat *Zboray* Miklós dr. országgyűlési képviselő képviselte.

A tárgyalást, mivel *Tóth* Béla nem jelenhetett meg, a jogi képviselőjének, *Bleuer* Samu dr.-nak kérésére elhalasztották december 14-ik napjára.

A pörösködő írek ugyanez ügyből kifolyólag kölcsönös sajtópanaszt is tettek egymás ellen.

A megcsalt bonne.

A szerelem martirja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 15.

Egy kis vidéki nevelőnő megható történetéről számol be püspökladányi levelezőnk. Egy kis naiv bonne sorsáról szól, aki az ő tiszta hitével képtelen volt annak a tudatnak az elviselésére, hogy másé legyen az, aki neki mondta, hogy szereti.

Schviger Rózsi 19 esztendőes német származású leány, mint nevelőnő került le Bécsből Püspökladányra. A fiatal leány, aki teljesen szülők és gyámoltók nélkül állt a világon, jó modorával és szeretetreméltó egyéniségével egész környezetében szeretetre és becsülésre tett szert.

Schviger Rózsival rövid idő múlva nagy visszavonultsága dacára is megesezt az, ami az elhagyott leányok elkerülhetetlen sorsa: égő szerelemre gyúlt egy fiatal vidéki tanító iránt, aki viszonzta érzelmeit s később örök hűséget fogadtak egymásnak.

Nemsokára azonban igen színtelen és közönséges fordulat állott be; a tanítónak tegnap volt az esküvője egy gazdag leánnyal. A kis bonne lelkét végtelenül elszomorította a férfi hűtlensége. Elhatározta, hogy eldobja magát azt az életet, amely ilyen ruul megcsalta.

Tegnap reggel, még a hajnali órákban gyufaföldet ivott, de oly csekély mennyiségben, hogy még eszméleténél maradt.

Ekkor látva, hogy sötét szándékát így nem érheti el, kitámolygott a ház udvarán levő kúthoz és bevetette magát. Szándéka azonban így sem sikerült. Az udvaron foglalatokodó családtagok észrevette és kimentette a fulladozó leányt.

Nyomban orvost hívtak az elkeseredett nevelőnőhöz, aki eszméletre térítette. Értesítették az esetről a hatóságot is, amely, mintán utólag nagyon gyanús körülmények kerültek főlészínre, megindította a vizsgálatot.

Bepanaszolt aradi cégek.

Zavar a vasárnapi munkaszünet körül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 15.

Az aradi kihágási bíróság előtt érdekes ügyben folyik az eljárás. Több tekintélyes aradi cég ellen a vasárnapi munkaszünet megsértése miatt tettek feljelentést és az érdekessége az ügynek az, hogy a panaszolt cselekmény állandó gyakorlat, nemcsak Aradon, hanem a többi vidéki városokban is s azokra nézve nincs semmiféle eljárás az illetékes hatóságoknál.

Az ügyről a következő tudósítást adjuk:

A Neuman Testvérek, Nagy Farkas (Adler Andor), Andrányi Károly és fia, Herbszteln Mór és más aradi cégek ellen nemrégiben a rendőrkapitányságnál feljelentést adtak be, hogy vasárnap délelőtti órákban irodákban dolgoztatnak, holott — mondta a bejelentés — törvény szerint az irodákra nézve a vasárnapi teljes munkaszünet kötelező.

Berecz Ferenc alkapitány, kihágási bíró a panaszolt főnököket megidézte, ugyancsak tanukul kihallgatta az illető cégek irodaszemélyzetét. Ugy a főnökök, mint az alkalmazottak beismerték, hogy vasárnap délelőtti 10 óráig irodában dolgoztak. A kihallgatás után Berecz alkapitány a tárgyalást elnapolta.

A dolog úgy áll, hogy a vasárnapi munkaszünetről Láng Lajos kereskedelmi miniszter által kibocsátott rendelet külön nem említi a

kereskedelmi irodákat. Tény az, hogy a kereskedelmi miniszter a *Magántisztviselők Országos Szövetségéhez*, ennek főtérjesztésére, oly értelmű leíratot küldött, miszerint a rendelet értelméből nyilvánvaló, hogy a vasárnapi teljes munkaszünet a kereskedelmi irodákra is mérvadó. Ezt azonban a miniszterium a rendőrhatalóságokkal nem mindenütt vették azt irányadónak.

Kétségtelen, hogy ez a vitás ügy, amely jóhiszemű kereskedőknek már ismételt kellemetlenségeket okozott, alapos és végleges rendezésre szorul. E rendezésnél pedig okvetlenül figyelembe kell venni, hogy az irodákkal bíró áruüzleteknél az üzlet és az iroda szerves összefüggésben van egymással. Egyik a másik nélkül nem működhetik. Ha tehát az üzlet tíz óráig nyitva lehet, akkor nem lehet ez időre elzárni az iroda működését sem. Ha pedig az irodának teljes a munkaszünete, akkor ki kell ezt terjesztetni az áru üzletre is.

Aradi üzleti körökben, valamint a magántisztviselők körében is, nagy érdeklődéssel várják a kihágási bíró döntését.

Inkonzekvencia.

Visontay Kálmán következetlen volt. Mert tetszik tudni, hogyan kellett volna kiállítani a nikotin hatását, hogy rá ne jöjjenek a plágiumra? — Anonim.

A megvert rendőr.

Egy tüntetés utójátéka.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 15.

A múlt év őszén egymást érték Budapesten a szociálista tüntetések a koalíció vezérével ellen. Mikor az akkori vezérek: Kossuth, Apponyi, Andrássy, Bánffy és Zichy egy kihallgatás után Bécsből hazajöttek, az ifjúság fáklyásmenetet akart rendezni a tiszteletükre. Az ünneplés azonban elmaradt. Nevezetesen a szociálisták, hogy ellentüntetést rendezzenek, szüneten bejelentettek egy fáklyásmenetet s a rendőrség úgy tett köztük igazságot, hogy egyiket sem engedélyezte. Aznap este, augusztus 17-én aztán másfajta tüntetés okából gyűltek össze a munkások főképp a Körutakon és a Kerepesi úton. Az utóbbi helyen este 8 óra után a munkások nagy zűrzavart csináltak, közben pedig csuful el is verték Antal III. Ferenc rendőrt. A rendőr másnap följelentést tett Horovitz Jenő, a szociáldemokrata párt központi vezetőségének titkára ellen, azt állítva, hogy ő volt az, aki egy bottal többször végigütötte rajta.

Horovitzot, bár tagadta még azt is, hogy a verekezés helyén járt, hatóság elleni erőszak bűntette miatt vád alá helyezték és ma hozták a bíróságon ítéletet. Az első, néhány nap előtt tartott tárgyaláson a vádlott ismét azzal védekezett, hogy ő a kérdéses estén nem is mutatkozott az Erzsébet körút táján s így a rendőr, ha látta, csakis később, körülbelül egy egész óra múlva láthatta és ekkor is a Kerepesi út és Nyár utca sarkán, ahol csillapító beszédet intézett a néphez. Három tanu pedig: Garami Ernő, Bokányi Dezső és Grósz Henrik azt igazolta, hogy Horovitz Jenő soha bottal járni nem szokott.

Ezekkel a tanukkal szemben ma, mikor a tárgyalást Papp Géza dr. bíró elnöklésével folytatták, a vád tanuját hallgatták ki. Nagy Lajos munkás határozottan állította, hogy látta, amint Horovitz Jenő a bottal végighúzott a rendőrön.

Elnök: Egész bizonyos ön ebben?

— Bizonyosan ő volt.

— Azért kérdelem, mert van itt egy másik hasonló nevű ember, Horovitz Gábor. Ez ott volt a körúti kavargásban és hasonlít is a vádlottnak; nézze meg őket: szemüveget hord mind a kettő és így nem tévedhetett ön a sötétben?

— Én Horovitz Jenőt láttam.

Horovitz Gábor tanu kijelenti, hogy ő egy sereg munkástársa élén ott volt a kérdéses tüntetés, illetőleg verekezés helyén.

Elnök: On csak akkor felel, ha akar? Nem ön ütötte a rendőrt?

— Nem. De Horovitz Jenő még kevésbé tehetette, mert ő arra se járt.

Ugyanezt bizonyították még Feuerlicht Ferenc és Neumann Samu tanu is, de maga Antal rendőr, valamint Nagy Lajos tanu tovább is azt erősítették, hogy a bottal verekedő tüntető Horovitz Jenő volt.

Ez utóbbiak vallomása alapján aztán Mendelényi dr. királyi alügyész, fentartva a vádat, Horovitz megbüntetését kérte. A bíróság azonban Pető Sándor dr. védelme után felmentő ítéletet hozott. A közvádlo felebbezéssel élt.

SPORT.

+ Házi tornaverseny. Az Aradi Tornaegyesület pénteken este 6 órakor tartja meg első téli házi versenyét. Az egyesület elnöksége felkéri a tagokat, hogy a házi versenyen minél nagyobb számban vegyenek részt.

+ Vívás a liceumban. Az Aradi Tornaegyesület elnöksége értesíti az egyesület tagjait, hogy Neumer József főreáliskolai tornatanár, jeles vívómester vezetésével az egyesületben megkezdődött a rendszeres vívás. A vívóórák kedden, csütörtökön és szombaton este 7—8-ig, esetleg 9-ig a liceumi tornacsarnokban tartatnak.

A színésznő szerelme.

Zsarolás rózsaszínű levelekkel.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 15.

Egy szép fiatal magyar színésznő, Berényi Irma évekkal ezelőtt Berlinbe vetődött, ahol egy kis kávéház bretilijén kapott szerződést. A szép Irma nagy hódításokat csinált és csakhamar szerelmi viszonyt szőtt Abercron Frigyes dragonyos önkéntessel, egy hamburgi milliomos fiával. Aminthogy minden szerelemnek vége szokott lenni, ezuttal is így történt, de a szakítás nem minden skandalum nélkül történt. Es mert a viszony pénzügyi rendezésébe, nyilván nemcsak a színésznő szép szemeiért, beleavatkozott Kun Ervin budapesti műszaki utazó is, a kaland kibonyolítása dolgot ad most a budapesti törvényszéknek is.

Abercron Frigyes, a berlini önkéntes, miután iartalékos tiszat lett, elhagyta Berlint s vele szerelmesét. A milliomos papa elküldte a fiut a bomerói kávé ültetvényekre. A kis színésznő, arra támaszkodva, hogy neki a dúsgazdag ifju házasságot ígért s erről nem egy rózsaszínű levélke tehetett tanuságot, nem hagyta annyiban a dolgot. Fogta ugyanis magát és levelet írt a papának, Abercron Lajos hamburgi bankárnak, kereken kijelentve, hogy elveszett boldogságáért „kárpótlásra” tart igényt. A levélváltás mind élénkebb lett.

— Milyenek a nagysád igényei? — kérdezte az öreg.

— 4000 korona — volt a színésznő utolsó szava.

— Megadom — jelentette ki idősebb Abercron — de kérem kiadni a flam szerelmes leveleit.

Berényi Irma beleent az alkuba és helyreállt a béke. De csak rövid időre. Nemsokára

a színész új követelésekkel állt elő s most már Budapestről is támogatták, még pedig Kunz Ervin. Ez ugyanis 12.000 koronát követelt a papától, még pedig azon a címen, hogy ő eny nyit adott kölcsön Berényi Irmának és pedig csak azért, mert látta a fiatal Abercronnak hoz zája irt, házasságot ígérő levelet. A pénzt, tisz tára ebben bizva, kölcsönözte s ha most elma rad a házasság: a papa fizessen ujjent. Aber cron, mivel Kunz és a színész új ismét botrány nyal fenyegetőztek, büntető följelentést tett és erre történt, hogy Kunz Ervint *zsarolás* címén vád alá helyezték, mislalt Berényi Irma Ame rikába vitorlázott.

A bűnpörbe már volt egy tárgyalási ha tánap, de azon nem jelent meg a vádlott. Mára az elővezetését rendelték el és ma Papp Géza dr. bíró elnöklése mellett kezdtek tárgyalni az ügyet. A meglehetősen bonyodalmas perben ma sem hozhatott még ítéletet a bíróság.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Dmke aradi gyűlése A Délmagyaror szági Magyar Közművelődési Egyesület aradi fiókjának választmánya november hó 17 én, szombaton, délután négy órakor a polgári fiu iskola dísztermében (Weitzer J. utca I. em.) tartja ülését.

Aradi váltóhamisítók.

(Fogházból a vádlottak padjára.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 15.

Érdekes váltóhamisítási ügy foglalkoztatta ma az aradi büntetőbíróvárszék. A vádlottak Gásza János aradi iparos, Schwarcz Simon volt mázsolómester, jelenleg színházi alkalmazott és fia, Schwarcz János Jenő voltak. Az utóbbi már második éve ül az aradi ügyészség fog házában, több rendbeli váltóhamisításért. A mai tárgyalásra fegyveres őr kísérte fel a fog házból.

A vádirat szerint a múlt évben Schneberger Albertnek, a Domány József bornagykeres kedő cég üzletvezetőjének nevére a vádlottak egy kétszázötven koronás váltót hamisítottak, amelyet egy aradi pénzintézetnél helyeztek el. A lejártnál kiltunt, hogy a váltó hamis, mire a vádlottak ellen megindították az eljárást.

A mai tárgyaláson, amely Köller János bíró elnöklése alatt folyt le, mind a hárman tagadták, hogy a váltót ők hamisították volna. A bíróság kihallgatta Schneberger Albertet is, aki előadta, hogy több ízben zsírált váltót Schwarcz Simonnak és Gásza Károlynak, de a kétszázötven koronás váltót nem írta alá.

Almásy T. Pál és Seathmáry István írás szakértők azt a véleményüket adták elő, hogy az aláírás Schwarcz János Jenőtől származik. A fiatal ember a szakértők véleményével szem ben azzal védekezett, hogy a váltóhamisítás idején az ügyészség fogházában volt. Az írás szakértők ennek dacára fentartották véleményüket, mert meglehet, hogy Schwarcz János Jenő, a váltóra a fogházba való beköltözése előtt hamisította Schneberger nevét.

Kovács József kir. alügyész vád és Radó Károly dr. ügyvéd védbeszéde után a bíróság este hat órakor hirdette ki az ítéletet, amely Schwarcz János Jenőre nézve felmentő volt, mert az írásszakértők véleményén kívül más terhelő adat nem merült fel ellene. Bizonyítákok hiányában Gásza Károlyt is felmentették a vád alól, ellenben Schwarcz Simont bűnös nek mondták ki és két havi fogházra ítélték. Az elítélt felebbezett.

Visontay Kálmán botránya.

Szédelgő aradi tanár.

Plagizált kép a Műcsarnokban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 15.

Siralomházban van egy aradi festő. Erkölcsi kivégzésre készül az ítélkezésre hivatott művészvilág és míg a száanalom érzése sem szállja a lelkeket. Mert Visontay Kálmán aradi kir. főgimnáziumi rajztanáról és festőről oly súlyos botrányt pattantottak ki a budapesti Műcsarnok téli kiállításán, amelyet sem szépi teni, sem menteni nem lehet. A megté velyedett ember művészi inferioritásának tudatában nem a maga festményét küldte a Műcsarnok nemzetközi téli tárlatára, ha nem egy művészbarátjától megvett képet, amely alá azonban a saját, kevésbé jó hang zásu nevét biggyesztette.

Visontaynak ez a rut szédelgése, a művész ihletének és verejtékes munkájá nak bitolása oly célból, hogy vele a sa ját tehetségtelenségét takargassa és bete ges dicsőségszomját kielégítse, sokkal su lyosabb beszámítás alá esik, semhogy a fölött egyszerűen napirendre lehetne térni. Ha a vagyon ellen elkövetett deliktumot a törvény teljes szigorával büntetik, ak kor az erkölcsi javak: az eszme és a művészi földolgozás elorzása is példás megtorlást igényelhetnek.

Ez a megtorlás sem a Műcsarnok ve zetőségétől, sem a tisztos, szeplőtlen hir névnek örvendő aradi művészkolóniától nem fog elmaradni. A Műcsarnokból ki fogják lökni a más zseniálításával babérokra pályázó festőt, az aradi művészeknek pedig meg kell tagadniok a kollegialitás közös ségét azzal az emberrel, aki megcsalta a magyar képzőművészet legelőkelőbb fóru mát és akire rásütötték a legnagyobb szégyent, amely művészembert érhet: a csalással párosult plágium bélyegét.

Az erkölcsi defektusok és bírósági vizsgálatok miatt állásától különben is fölfüggesztett tanár legujabb botrányával végleg elvesztette a talajt lábai alól és a legkevesebb, amit Aradváros közönsége megkövetelhet tőle, az, hogy mondjon bu csut ennek a városnak, amely már be tellt az ő dicstelen szereplésével. Űsse föl másutt a sátorfáját, ahova még nem jutott el az ő viselt dolgainak hire, csak ne szerencséltesse tovább jelenlétével és művészetével Aradot, amelynek botrány krónikájába oly gyakran írta be a nevét.

Visontay plagizálásáról A Nap holnapi számában hosszabb cikket közöl, amelyet fővárosi tudósítónk távirata nyomán egész terjedelmében, címeivel együtt a követke zőkben közlünk:

Plágium-botrány a tárlaton.

Elcsempészett szerzőség.

A tanár ur svindlije.

A Műcsarnok téli tárlatán a kilencedik te rem sarkában 409. szám alatt még rövid ideig látható egy sötét alapu olajfestmény. A kép egy mámoros, kábult ki. ézésű asszonyt ábrázol, aki égő cigarettát tart csontos ujjai között és való sággal beleszédül a nikotin élvezetébe. Ha meg nézi az ember a katalógust, erről a képről a következő adatokat találja:

Visontay Kálmán festőművész, Arad Kápol

na-utca 16. Kiállított kép: A nikotin hatása. 409. szám.

Aki látni akarja azt a képet, jó lesz, ha siet a megtekintésével. Legközelebb, lehet, hogy már holnap délelőtt leakasztják a falról a ké pet, még pedig nem a művész egyenes kíván ságára, hanem éppen ellenkezőleg: az igazgató ság akasztja le a képet, mert kiderült, hogy a szerzőség körül csalás történt s aki mint szer ző beküldte a festményt, Visontay Kálmán aradi rajztanár bitorolja a szerzőséget. Ő vette a képet Rottmann Mozart festőtől és most mint saját képét küldte be a kiállításra. Rabesgettek a do logról már a zsűrben is, biztosan azonban nem tudtak, csak négy nap előtt, amikor a képek elrendezése történt.

Rottmann, aki most is több képpel szere pel a tárlaton, amikor meglátta A nikotin ha tása című képet, így kiáltott fel:

— Hiszen ez az én képem! Én festettem ezelőtt öt évvel és eladtam több képpemmel együtt Visontay Kálmán aradi rajztanárnak!

Azután kezébe vette a képet és kétségbe esetten mutatta a kollegáknak, hogy az ő neve át van festve és helyébe vörös festékekkel két sort írtak:

München, 1901. nov. 3.

Visontay Kálmán.

Rottmann azonnal bejelentette a dolgot a Műcsarnok vezetőségének, amely tudomásul vette a plágiumot, de azért érthetetlen módon megengedte, hogy a kép hamis szerzőjének neve alatt résztvegyen a kiállításban. Tegnap a verniszszáson ott díszelgett a többi kép között, a miniszternek meg is tetszett és nem cse kélységen mult, hogy nem kívánta megismerni a szerzőt.

A kép igazi szerzője Rottmann a követ kezőkép nyilatkozott A Nap tudósítója előtt:

— A 409. számú képet, amely alatt Vi sontay Kálmán aradi rajztanár neve áll, tény leg én festettem, ahhoz kétség sem fér. Ez előtt 5—6 évvel festettem a képet München ben, ahol együtt tanultam Visontayval. Mikor elhagytuk München, talán őt *Aradi képet ad tam el Visontaynak*, közöttük a szóban forgó festményt, amelynek akkoriban *Tanulmányfej* volt a címe. Ez egészen biztos dolog és Vi sontay sem tagadja. Írtam is már neki ex pressz levelet Aradra és válaszában kért, hogy ne csúszdjak botrányt, kegyelmezzek meg neki. Ez a levél tulajdonomban van. Magam részé ről nem is hoztam volna nyilvánosságra a plágiumot, de azt bevaliom, hogy igaz a botrány.

Visontay Kálmánról azt beszél a művészi körökben, hogy nem ez az első svindlije. Néhány év előtt a Nemzeti Szalonban is megcsinálta, hogy idegen apák műveit adoptálta. Csak egyet nem értünk. Ha már efféle dolgokat művel a tanár ur, miért nem Munkácsy festményeit plagizálja, miért lop Rottmannról? Bizonyosan nagyon sze gény ember...

Visontay plagizálásai.

Rottmann festményét, amelyet Visontay Kálmán, mint a saját művét állította ki a bu dapesti Műcsarnokban, jól ismeri az aradi kö zönség. Már másfél évvel ezelőtt, a budapesti Nemzeti Szalon aradi tárlatán „A nikotin” cím alatt mint Visontay képe szerepelt és nagy tetszéssel találkozott. A Budapestről lerándult művészek és az aradi műértők már akkor ké telkedtek abban, hogy Visontay a szerzője a képnek, mert, míg többi kiállított festménnyel olyan gyarlók voltak, mint valami amatőr pik tor szárnypróbálgatásai, addig a „A nikotin” című kép egy vérbeli, hivatott művészember munkája, amely annyira fölülte áll Visontay

többi képein, hogy ezekkel még az összehasonlítást sem tűri meg. Suttogtak és gyanakodtak is, hogy a festmény nem a rajztanár ecsetje alól került ki és voltak, akik Visontaynak meg is mondták gyanúját. De amikor állbatatosan megmaradt amellett, hogy ő festette a képet, a gyanu eloszlott és elhitték, hogy ihlet óráiban Visontay rajzolta a markáns vonásokat s éles kontúrokat, az ő ecsetje adott életet a nikotin élvezetétől elkábult aszszonynak.

Akkoriban napirenden voltak az ilyen leleplezések, de Visontay szerencsésen megmenekedett a saját botrányának kipattanása elől. Kevésbé szerencsés volt azonban annál askandalmúnál, amely egy Arad közelében működő tanár plágiuma nyomán kerekedett és amelynél kiderült, hogy Visontay *ugratja bele a tanárt a plágiumba*. A vidéki tanár eltévelyedése azonban távoiról sem volt akkora, mint Visontayé előbb az aradi, most pedig a budapesti tárlaton. Amaz csak egy képes levelezőlapot másolt le, míg Visontay arra vetemedett, hogy a más képét a maga művének mondja.

A plagizált festőművészt, Rottmann színi személyesen is ismerik Aradon. Másfél év előtt, közvetlenül a Nemzeti Szalon tárlata előtt heteken át Aradon időzött — mint Visontay vendége. Rottmann nála lakott és az ő műtermében dolgozott is, de még a tárlat megnyitása előtt elhagyta Aradot anélkül, hogy valamelyik festményével részt vett volna a kiállításon. Valószínű, hogy Rottmannak sejtelve sem volt arról, hogy a saját műve mint Visontay-kép fog szerepelni az aradi tárlaton.

Azt azonban el kell ismerni, hogy Visontay nem mindennapi vakmerőségnek adta tanujelét. Ugyanakkor, amikor ugyyszólván pusztán a bizonyítékok hiánya miatt kikászolódt a plagizálás vádjából, ő a legmerészebbül és pízár bőkezűséggel szórta a vádak aradi művésztsáira. Mindeniket azzal gyanúsított, hogy mással festett meg képeit, de kollegái közül a legjelesebbeket még egyéb speciális vádakkal is illette. Azzal, hogy vádjai alaptalanok — amit maga tudott legjobban — s az elfogulatlan közönség körében hitelre sem találnak, nem törődött.

A felfüggesztés története.

Visontay Kálmánt a vallás- és közoktatásiügyi miniszter szeptember elején tudvalevőleg *felfüggesztette állásától*, még pedig nem hivatali működése, hanem magánéletéhez tartozó ügyei miatt. Visontay Kálmán mintegy ötödik esztendeje került Aradra Ungvárról, ahol az általi főgimnáziumban rajztanár volt. Aradon is ilyen minőségben működött s hivatalos elfoglaltsága mellett még festőiskolát is tartott fenn. Alig volt azonban egy esztendőig aradi lakos, máris tömördek emberrel került ellenséges viszonyban.

Mintegy három esztendeje került a nyilvánosság elé Visontay első kinos ügye. Valami galáns kalandból kifolyólag történt, hogy egy aradi fürdőtulajdonos *tettleg inzultálta a tanárt*. Az eset nyilvánosságra került, de az illető fürdőtulajdonos Visontay hosszas kérésére oly értelmes nyilatkozatot állított ki számára, amelyben kijelentette, hogy az inzultus nem történt meg.

Nemsokára lábrakapott az *anonim levelek* divatja. Hogy a rendesen gyalázkodó, piszkolódó tartalmu íckalírkák kitől eredtek: nem tudhatni. Annyi azonban tény, hogy Visontay ebbe az ügybe is belekerült, miután nyílt levélben, híripi uton vádolták meg azzal, hogy a névtelen leveleknek ő az írója. A dologból pör lett, mely még ma is folyamatban van.

Kisvártatva Visontay egy társaságában becsületsértő és rágalmaszó megjegyzéseket tett

egy ismert aradi festőre, akinek e kijelentések főlébe jutottak s aki *négy rendbeli becsületsértésért és rágalmaszáért* pörölte be Visontayt. Ez az affér még el sem intéződött, mikor egy másik aradi festő az időközben elhunyt nagy művésztől, Böhm Pálról cikket írt, leközölve Böhmnek egy hozzá intézett levelét is. Visontay erre nyíltan meggyanúsította az illetőt, hogy Böhm levelét hamisította. A dologból természetesen rágalmaszási pör lett, amely még most is folyamatban van.

Visontay azután valami apró kellemetlenkedésből kifolyólag háziurával, Sebesy Ferenc asztalosmesterrel is összeesetett. Revolverrel fenyegetődött, kiutasította Sebesyt, sőt magánlakosértéért be is pörölte. Az afférból hosszas dalmas nyílttéri harc keletkezett, melynek során a fürdőtulajdonossal történt összeütközés is felelevenítődött. Visontay közölte a fentebb említett nyilatkozatot, mire Sebesy nyolc szemtanu aláírásával ellátott nyílttéri közleményben bizonyította, hogy a dolog tényleg megtörtént.

Mindezekhez az ügyekhez még hozzájárult néhány becsületsértési pör, amelynek szenvedő alanya Visontay Kálmán volt. A tömegesen megindított pöröket az aradi törvényszék egyesítette s a királyi ügyészség vádiratot adott be ellene. A vád alá helyezett tanár a jogorvoslat minden módját kipróbálta, de hiába: a vád alá helyezés jogerős lett.

A nagyváradi főigazgatóság hivatalból tudomást szerezvén a vád alá helyezésről, jelentést tett a vallás- és közoktatásiügyi minisztériumnak az esetről, mire Visontay Kálmánt a miniszter állásától felfüggesztette.

Visontay Kálmán a Sebesy-házból a nyáron kiköltözött s a Kápolna utca 16. sz. házában rendezte műtermét. Mióta felfüggesztették, teljesen visszavonult, bezárkózott műtermébe és sohova sem járt. Barátai azt beszélték, hogy szorgalmasan fest, mert készül a téli tárlatra. (No, ez a vállalkozása nem valami fényesen ütött be.)

Érdemes még megemlíteni Visontayról, hogy a nyáron résztvett a német festők vándor utazásában a Rajna mentén és Bajorországban, ahonnan állítólag szintén sok vázlatot és kész képet hozott magával.

IRODALOM ES MÜVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Rigoletto, opera. (Bérlet B.)
Szombat: Rigoletto, opera. (Bérlet C.)
Vasárnap: Délután: Aranylakodalom, színmű.
Este: A milliárdos kisaasszony, operett. (Bérlet-szűnet B.)

* Rosenkranz és Gildenstern. A mai est Szendrey Mihály igazgató ünnepi estéje volt. A színlap semmi rendkívülit sem jelentett, a közönség azonban értesülve Szendrey husz éves színházi jubileumáról, zsufolásig megtöltötte a színházat. Szendreyt megjelenésekor negyed-órát tartó tapssal és éljenzéssel fogadták és ez a lelkesedés az első felvonás végén, mikor koszorukat és csokrokat nyújtottak fel a jubilánsnak, talán még fokozottabb mértékben megismétlődött. Maga az előadás kifogástalan jó volt. Szendrey nyugodt, elegáns Rosenkranzja mellett, sikerült alakítás volt Berregi temperamentumos, fiatalos hűvvel megjászott Gildensternje. H. Körösy Juci nagyon kedves Clarisse volt. H. Harmath Józsa Vilma kis szerepében is kellemes jelenség volt. Deák, Várnai és Kulcsár pompásan képviselték a humoros elemet és Bácsné-val együtt sokszor keltek hangos derűtséget.

Előadás előtt a társulat tagjai házi ünnepséget rendeztek a jubiláns igazgató tiszteletére. A társulat személyzete, a műszaki és a di-

szító személyzete a színpadra gyűlt össze. Hunyadi József lelkész beszéd kíséretében ezüst koszorút nyújtott át Szendreynek. A díszítők és kellékesek külön-külön adtak koszorút az igazgatónak. Szendrey meghatóttan köszöntö meg a szép ovációt. (H. G.)

* Rigoletto. Több esztendő szűnet után holnap, pénteken ismét viszont láthatja a közönség az aradi színpadon Rigolettót, Verdi híres operáját. A címszerepet ezúttal Ladiszlai játsza, s kivüle fellépnek még Schubert Jenny, Ferrar lovag, Hunyadi, Fenyvesi Margit, Szathmáry és Faludi.

Wekerle a királynál.

A delegációk programja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 15.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma kihallgatáson volt a királynál, akinek jelentést tett a magyar minisztertanács határozatairól a *delegációk* összeülése tárgyában. Félhivatalos jelentés szerint más tárgy nem is került szóba az audiencián és valószínű, hogy a fontos függőben levő kérdésekről a magyar kormány csak akkor fog a királlyal tanácskozni, mikor a felség e hó második felében Budapestre érkezik.

Távirataink a következők:

Bécsből jelentik a Magyar Távirati Irodának: Wekerle Sándor dr. miniszterelnök ma reggel Bécsbe érkezett. Dél előtt 11 órakor Wekerle miniszterelnök külön kihallgatáson jelent meg ő felsége előtt.

Saját tudósítónk jelenti: Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel Bécsbe érkezett és egyenesen a bankgassei magyar palotába hajtatott. Innen telefonon jelentette a kabinetirodának, hogy Bécsbe érkezett és kihallgatást kért a királytól. Nemsokára megérkezett a *királyi válaszból* a válasz, mely szerint a király 11 órakor kihallgatáson fogadja a miniszterelnököt.

Wekerle a megállapított időben a Burgba hajtatott, ahol a király hosszabb kihallgatáson fogadta. Az audiencia legnagyobb része a *delegációs tárgyalásokat* illette. A miniszterelnök jelentést tett a tegnapi minisztertanács határozatáról, amely semmiféle nehézséget a Burgban nem okoz, mert nem tér el a delegációk eddigi rendjéről.

Wekerle a kabinetirodában is időzött, ahol a király *Budapestben való tartózkodásának* részleteit állapították meg, délután pedig visszautazott Budapestre.

Egy estílap az audienciáról a következő értesítéseket közli: Wekerle mai audienciáján dőlt el, hogy mikor jön a király Budapestre és mikor lesz a delegáció. Valószínű, hogy az eredeti megállapodás szerint a király e hó 20-án érkezik a magyar fővárosba. Meg fog jelenni ő felsége a Szépművészeti Múzeum megnyitásán, az Andrássy-szobor leleplezési ünnepségén s a Szent István-bazilika zárkölételénél. Délben már a budai várkapitányság is megkapta a telefonikus értesítést, hogy a király a jövő hét valamelyik napján Budapestre érkezik és hosszabb ideig itt fog tartózkodni. A várkapitányság azonnal hozzáfogott a szükséges előkészületekhez s azért a várpalota terméi mátol fogva a közönség számára zárva maradnak.

A „Fehér Kereszt” új elnöksége.

Vita a képtárlatról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 15.

A „Fehér Kereszt” gyermekvédő egyesület aradi fiókjá ma Institoris Kálmán polgármester elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgya az volt, hogy befűtsék az Urbán Iván elnök, Urbán Ivánné elnöknő, továbbá Salacz Gyula helyettes elnök és Laczay Endréné helyettes elnöknő lemondásával megüresedett tisztségeket.

Institoris Kálmán a gyűlést megnyitván, meleg szavakban emelte ki Urbán Iván és neje érdemét. Az ő odafüggő munkásságuknak köszönhetik, hogy az egyesület a vidéki nivót meghaladja, mindig lelkesedéssel és nagy áldozatkészséggel munkálkodtak az egyesület fejlődésén. Sajnálattal jelenti be, hogy lemondásuk visszavonhatatlan, miért is indítványozza, hogy az egyesület sajnálatát vegyen tudomást Urbán Iván és neje távozásáról, lktassa jegyzőkönyvbe érdemeiket és küldöttséget menesszen, amely az egyesület határozatát előszóval is to micsolja, kifejezén háláját és köszönetét is. Ezután Institoris szép szavakban Salacz Gyula és Laczay Endréné érdemeiről emlékezett meg, a kiknek távozása nagy veszteség az egyesületre nézve.

Leitner Ernő dr. az egyesület igazgat-ó főorvosa szintén hálásan emlékszik meg az Urbán-párról és indítványozza, hogy az egyesület festesse meg arcképeiket és azokat az ingyenes orvosi rendelő-intézetben helyezze el.

A közgyűlés úgy Institoris, mint Leitner dr. indítványát nagy lelkesedéssel elfogadta.

Institoris Kálmán ezután azt indítványozta, hogy a megüresedett elnöki tisztségeket nyomban töltsék be. Károlyi Gyula gróf főispánt és nejét ajánlja, akik értesülése szerint elvállalnák az elnöki tisztségeket.

A közgyűlés ezt az indítványt egyhangúlag elfogadta. A választás egy küldöttség adja tudomásul Gyula grófnak és nejének. A tiszteletés napját a választmány annak idején hírlapilag fogja tudomására hozni a küldöttség tagjainak és mindazoknak, akik a küldöttségben részt venni óhajtanak.

Schill József megyei főjegyző ezután interpellációt intézett az egyesület vezetőségéhez az aradi működő hölgyek által ajándékozott képek kisorsolását illetőleg. Aggályai vannak, mert a rendező bizttság nem a felhívás értelmében sorsolás, hanem árverés útján akarta a tárgyakat értékesíteni. Az egyesület sorsolásra kérte a képeket és a működő hölgyek most arra ébrednek, hogy nem kisorsolni, hanem árverezni fogják azokat. Megeshetik, hogy a hölgyeket blamárs is éri, ha valamelyik jószívű adakozó képét nem veszik meg. Azt a kérelmet terjeszti elő: utasítsa a közgyűlés a rendező-bizottságot, hogy a képeket ne árvereztessék, hanem a felhívás szerint sorsolják ki.

Leitner Ernő dr. kijelenti, hogy a kifejezett aggályban talán van valami és megengedi, hogy ebből a szempontból kifogáolható a határozat. Amí Schill beszédének a blamársra vonatkozó részét illeti, nem hiszi, hogy egyes adakozók hiúsága ok legyen arra, hogy az egyesület a praktikus értékesítési módot elhagyja. Ha pedig valaki a rendező-bizottság határozatával megelégedve nem volna, joga van az ügyet rendkívüli közgyűlés elé vinni.

Schill József tudomásul veszi Leitner dr. választát. Miután azonban szerinte nem jogi, hanem etikai szempontokat kell figyelembe venni, ragaszkodik a sorsoláshoz. Kijelenti, hogy amennyiben a bizottság megmarad az ár-

verés mellett, ő az ügyet rendkívüli közgyűlés elé tereli, annál is inkább, mert megvan győződve, hogy ez minden tag óhaja.

A vita ezzel bezártult.

E helyütt említjük meg, hogy a képtárlat rendező bizttsága legközelebb ülést tart, hogy végleg megbeszélje a módozatot a képek értékesítésére.

HIREK.

A botrányok városa.

Arad, november 15.

Vagy másfél esztendeje annak, hogy a Nemzeti Szalon aradi tárlatán feltűnt egy kép. Címe volt „A nikotin”; festőjeként Visontay Kálmán, aradi kir. főgimnáziumi rajztanár szerepelt.

Ez a kép érdekes karriert csinált. Holnapra meg fog emlékezni róla az ország valamennyi újságja, noha azóta, hogy Aradon kiállításra került, egyéb változás sem történt rajta, csak annyi, hogy a neve így alakult: „A nikotin hatása.” A kisdud művész alkotásról kiderült ugyanis, hogy kalózkodás folyt körülötte. Még pedig olyan, aminőre kevés példa van a magyar festőművészet történetében. A részletek lapunk más helyén olvashatók.

Itt csak arra a sajátságos körülményre akarunk utalni, hogy ma már alig történhetik valamelyes botrány Magyarországon, hogy annak szálai Aradra ne érjenek. Mintha csak arra való volna ez a mi városunk, hogy innen induljanak ki, vagy ide gyűljenek össze mindazok az eltévelyedett existenciák, melyek korábban, vagy később anyagot liferálnak a saját botrány-krónikái számára.

Aktuális példa rá az a szerencsétlen plagizátor, akit ma kegyetlenül leleplezték a Képzőművészeti Társulat kiállítási csarnokában. Ez a beteges erkölcsű ember, miután az ország egyetlen városában se tudott maradandó helyet találni magának, elkerült ide Aradra és itt megragadt. Keményen, szinte elmozdíthatatlanul.

Visontay Kálmán „festőművész” és rajztanár ur. körül a skandalumok egész tömege szövődött már Aradon. Ezen botrányok felsorolása fölösleges, ismeri azokat Aradon minden újságolvasó.

Es ez a boldogtalan ember harcban állt az egész világgal. Vádolt, gyanúsított és ítékezett. Háborúban állott a helyi művészekkel kezdve le a saját növendékeiig mindenkivel. Egy súlyos beszámítás alá eső krimen után valósággal fel kellett zudulnia a társadalomnak, hogy a miniszter felfüggeszse állásától s megindítsa ellene a fegyelmi vizsgálatot.

De azért Visontay ur. itt van Aradon s ha véletlenül közben nem jön ma a „Nikotin” okozta malőr, bizony megeshetett volna, hogy a vizsgálat „bizonyítékok hiányában” felmenti és újra visszahelyezi katedrájába ezt a Lombrosó keze alá való beteget.

Tehát a mai nap országos skandaluma is Aradra vezetett vissza. Eddig csak „a sikkasztók váro-

sának” hívtak bennünket. Ha így megy tovább, hamarosan ki fogjuk érdemelni „a botrányok városa” elnevezést is.

— Kossuth Ferenc születésnapja. Budapestről jelentik: Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél 65 ik születésnapja alkalmából pénteken délután Thaly Kálmán vezetésével a függetlenségi párt testületileg tiszteleg. Kossuth tiszteletére a kereskedelmi minisztérium tisztitára ma este bankettet rendezett. Az első fogás után Kossuth Ferenc hosszabb beszédet mondott, amelyben megköszönte a személye iránti ragaszkodást.

— A helyőrség tisztelgése az állomásparancsnoknál. Az aradi helyőrség tisztikara ma délelőtt tisztelgett Arendi Lajos vezérőrnagynál, a tegnap este Aradra érkezett új állomásparancsnoknál. Tizenegy órára zeufolásig megtöltötték a várbeli tiszti kaszinó nagytermét a 33. gyalog, a 12. és 3. huszárezred, a honvédszászlóalj és honvédszászáróztály tisztjei, továbbá a katonai orvosok, hadbírák és élelmezést hivatalnokok, akiknek élén „Dietrich” Albert ezredes üdvözölte a vezérőrnagyot. — Arendi rövid beszéddel válaszolt és annak a kívánságának adott kifejezést, hogy ő mint dardár- és állomásparancsnok s a helyőrség tisztjei kölesnösen megkedveljék egymást. Ezután egyenként bemutatta magának a megjelent tiszteket és hosszabban szívélyesen elbeszélgetett Woraffa Tivadar lovag huszárezredessel, Lippner Károly honvéd alezredessel és más idősebb tiszteket, akiket már régebből ismer. A vezérőrnagy délutén a 33. gyalogezred tisztj étkezőjében ebédel, délután pedig elutazott és csak szolgálati jelentkezéseinek elvégzése után tér vissza végleg állomáshelyére.

— A haladó párt szervezkedik? Budapestről táviratozzák, hogy a M. N. holnapi száma a következőket írja: Napokkal ezelőtt bejárta a sajtót az a hír, hogy a haladó-párt tagjai titokban szervezkednek és erősen készülnek a jövőre. A Fejérváry kormány volt nyomatos megcáfolta ezt a hírt, most azonban hiteles forrásból jelenthetjük, hogy a haladó-párt tényleg szervezkedik. A párt tagjai minden pénteken este együtt vannak a Kontinentalis kávéházban földszinti termében, ahol vacsora közben megbeszélnek a jövőre vonatkozó terveket. A párt-vacsorákon többen a Fejérváry kormány tagjai közül, továbbá volt főispánok és kormánybiztosok szoktak részt venni. Maga Fejérváry Géza báró sohasem jelent meg a vacsorán, ő szigorúan tartózkodik a politikától. Legutóbb megjelent a vacsorán Kristóffy József volt belügyminiszter is, aki nemrégén tért vissza a drezdai Selmann félé szanatóriumból, ahol gyomor-baját gyógyította. Kristóffy gondosan ápolja az érintkezést a haladó-párttal, egydttartja az embereket, mert h/r szerint konkrét tervek is vannak a jövőre nézve. De ezek a tervek egyelőre nem szólnak a legközelebbi hetekre. Kristóffy bevárja, amíg Wekerle kormány benyújtja a választási reformról szóló törvényjavaslatot, s azután nagy, országos akcióra készül.

— A virilizták végleges névjegyzéke. Arad város bíráló-választmánya Károlyi Gyula gróf főispán elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a legtöbb adót fizetők névjegyzékének az igazoló választmány által történt megállapítása ellen beadott felebbvezéseket tárgyalta. A bíráló-választmány Steiner József műépítész felebbvezésének helyt adott és megállapítván, hogy 1496 korona-adót fizet, pótlólag felvette a jövő évi virilizták névjegyzékébe, melyből ennek folytán kiesik az utolsó helyen álló Lengyel Tivadar butorgyáros, akinek adóösszege 1886

korona. Más változás a virilisták névjegyzékén nem történt, mert a többi beadott felebbezést a bíráló-választmány elutasította.

— A főváros sérelme. Budapest-ről sürgönyzi tudósítónk: A képviselőházban és a városbíróságon az volt a terv, hogy azt a hibát, amely a mértékhatárolási törvénynél esett, Márkus József volt főpolgármesterrel fogják a főrendi-házban kijavíttatni. Ez a diszpozíció ma megváltozott. Ballagi Aladár orsz. képviselő indítványára a fővárosi függetlenségi képviselők úgy határoztak, hogy a módosító indítványt ne Márkus József tegye meg, hanem Prónay Dezső báró, akit arra testületileg fognak fölbitvni. Márkust azért mellőzik, mert nem függetlenségi párti és mert most, a községi választások küszöbén, könnyen megtörténhetnék, hogy szereplését a hozzá közelálló klikkek a választási agitáción kihasználnák.

— A tápéi választás. Szegedről sürgönyzik: Ma volt a tápéi kerületben a képviselőválasztás. Két függetlenségi jelölt állott egymással szemben: Rókk Iván szegedi műszaki tanácsos és Fodor Miklós ügyvéd. A választás az esti órákban ért véget Rókk Iván győzelmével, akit 400 szótöbbséggel a kerület képviselőjévé választottak.

— Estély gróf Lónyaynéval. Oroszvár-ról jelentik: Gróf Lónyay Elemérné, aki férjével együtt szeptember óta az oroszvári kastélyban tartózkodik, legutóbb zenei estélyt adott, amelyen Heller Amely (Couny of Waterford baroness) több darabot adott elő. A baroness játéka annyira elragadta a hallgatókat, hogy az előadott darabokat többször meg kellett ismételnie. Az estélyt lakoma követte, amelyen Gager báróné segédkezett gróf Lónyaynéval.

— Új takarékpénztár Aradon. Az Aradi központi takarékpénztár létesítése a megvalósulás küszöbén áll néhány nap-mulva kibocsátják már az aláírási-íveket. Az aradi pénztárzettek nem tekintik ellenséges szemmel a keletkező pénztárat, hanem oly alakulásnak veszik, amelyet a közszükséglet hívott életre és amely elejét veszi az idegen invázióknak.

— Gondatlanság. R. R. aradi ácsmester felesége már napok óta tifuszban fekszik súlyos betegen. A szép fiatal asszonyt férje ápolja, aki kétségbeesésében ma gondatlanságot követett el: viz helyett tévedésből két kanál karbololdatot adott be beteg feleségének. A gondatlanságot Horváth Kornél dr. kezelő orvos észrevette és jelentést tett erről a rendőrségnek, ahonnan Berecz Ferenc alkapitány és Hecht Adolf dr. kerületi orvos a helyszínére mentek és megállapították, hogy a férj gondatlansága nem befolyásolja a beteg asszony állapotát, mert ha esetleg katasztrófa állna is be, ez csupán a súlyos természetű betegségnek lesz tulajdonítható.

— A szegedi országos vasutasgyűlés. Az Országos Vasutas Szövetség központi vezetőségének legutóbbi gyűlésén elhatározták, hogy a leköszönt tisztviselők helyei betöltésére közgyűlést hívnak össze Szegedre. A Vasutasok Szövetsége szegedi kerületének választmányának Bartolomeusz Kálmán elnöklésével ülést tartott, amelyen foglalkoztak a szegedi közgyűlés előkészítésével. Elhatározták, hogy a közgyűlés megtartását jövő hónap 8. és 9. napjaira ajánlják a budapesti választmányának. Az ezt tartalmazó írásbeli föltérjesztést már fel is küldték Budapestre és most onnét várják a döntéstől, vajjon december 8. és 9-én csakugyan megtartható-e a rendkívüli közgyűlés?

— Akiknek szabadjegy sem kell. Ezek a fehér hollók a horvát képviselők. A horvát képviselők ugyanis (éppen úgy, mint a magyarok) vasuti szabadjegyet kapnak, ha néhány forintot

lefizetnek az államnak. Tegnap a horvát országgyűlésen a Starcevic-pártiak egyenként az elnök elé járultak és odaadták neki a vasuti jegyüket.

— Nem kell nekünk ez a jegy, azért, — mondták — mert valami idegen nyelven (magyarul) van bele a szöveg írva.

Egy koalíciós párt, Popovics Dusan is viszszaadta a jegyet. Látható ebből, mennyi az igazság a magyar-horvát barátságban. A magyarok előzékenysége így válaszolnak a horvát testvérek.

— A tengeri hal. A múlt heti tengeri hal-vásár nagy sikere arra indította a várostanácsot, hogy újabb két métermázsza tengeri halat hozasson Bácsból. A holnapi halpiacon tehát ismét alkalma lesz a közönségnek tengeri halak vásárlására, ugyanolyan áron, ahogy a múlt héten adtak. Ha a holnapi vásár is kielégítő lesz, úgy valószínű, hogy a tanács a husdrágaság csökkentése érdekében állandósítani fogja a tengeri halnak elárusítását.

— Statisztika az öreg honvédekről. Abból az alkalomból, hogy Stauder József indítványára Aradváros törvényhatósága felír a miniszterelnökhöz a honvéd-nyugdíjak felemelése iránt, aktuálisoknak tartjuk az alábbi számadatokat: A nyugdíjas 1848—49-as honvédek száma 9407 volt f. évi október hó elsején. A hó folyamán ez a szám 52 vel apadt. A nyugdíjra országgyűlésileg meg volt szavazva 800 000 korona, túllépés 817 892 korona, az egész nyugdíjösszeg tehát 1 617 892 koronára rug. A honvédménház rokkanójai, minthogy ezek a honvédelmi minisztériumtól kapják főtartási költségeiket, a 9355 nyugdíjas ellátásában nem foglaltatnak.

— Az Alföldi Gazdasági Vasut terjeszkedése. A kereskedelmi miniszter az Alföldi Első Gazdasági Vasut részvénytársaság részére a kovács-héza-békéscsaba közraktári vonalának 44., 45. szelvényei közül kiágazólag Tólbánhegyes községig vezetendő 0.76 méteres keskeny nyomtávú vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évi tartamára megadta.

— Szeghény József hagyatka. Budapest-ről táviratozzák: A rejtélyes körülmények között elhunyt Szeghény József tábori lelkész budapesti lakásán, az íróasztalon levő mappa belsőjében 82 000 korona értékű különböző értékű papirokat találtak. A főpap összesen 42 000 korona értékű vagyont hagyott hátra.

— A borbélymester tragédiája. Kemény Ferenc ismert aradi borbélymester 47 éves korában meghalt a közkórházban, ahova elborult elmével a múlt héten szállították be. Mint akkor megírtuk, Kemény Ferenc nemrégiben az osztályorszáján 14 000 koronát nyert és ez a váratlan szerencse tragédiájává lett a boldogtalan embernek. Holttestét hazavitték Schwaid József-utcai lakására, ahonnan ma délután 8 órakor temették el nagy részvét mellett. Az aradi borbély- és fodrászmesterek testületileg megjelentek és a sírnál búcsúztatót is mondtak. Özvegye és öt gyermeke gyászolja az elhunytat.

— Az aradi koldusháró. A szerencsétlen Fecsig Armand báró ismét beszéltet magáról. A belügyminiszter körrendeletileg hívta fel az összes törvényhatóságok figyelmét Fecsig Armand báróra, aki már annyira elzüllyött, hogy városról-városra csavarog s a hatóságtól a szokásos közsegélyt Aradváros részére felveszi. Az elzüllyött báró aradi illetőségű s ezért a belügyminiszter a körrendeletben utasítja a törvényhatóságokat, hogy letartóztatás esetében toloncóják vissza Aradra, a segélyezést pedig természetesen vonják meg tőle.

— Massimo herceg válópöre. Rómából jelentik, hogy az a botrány, amely néhány héttel

ezelőtt Massimo Fabrizio herceg és neje, Beatrix hercegnő, Don Carlos leánya közt kitört, válasszal fog végződni. A hercegnő ugyanis, aki már egy ízben férje hűtlensége miatt való elkeseredésében beleugrott a Tiberisbe, válópört indított Massimo herceg ellen.

— Nagy gázrobbanás egy üzletben. Budapest-ről jelentik: Ma déli 12 órakor a Teréz-körút és Podmaniczky utca sarkán levő bérházban, mely a máv. tulajdonát képezi, nagy gázrobbanás történt, melynek négy sebesültje van. A robbanás Dick Izidor szállító üzletében történt, ahol a Podmaniczky-utca 1. szám alatt levő Geisler féle gázszelvény üzletének egy Barok Oszkár nevű szerelője a gázcsöveket javította. Egy lusztort tett fel a mennyezetre, de mert nem érte el, Házl János üzleti alkalmazottat küldte fel a létrára. Ebben a pillanatban eddig ki nem derített módon történt a robbanás, amelynek oly ereje volt, hogy az üzletet teljesen szétrombolta, a jobbról és balról levő Breuer nővérek tőzsde és Csérna Károlyné gyümölcsüzletében is nagy károkat okozva. A robbanás következtében megsérültek Dick Izidor szállító, Házl János üzleti alkalmazott, Barok Oszkár szerelő és egy szerelőinas. A kerületi mérnök megállapította, hogy a házban egyik főfala is megrepedt és most határozni kell, vajjon a lakókat ki kell-e lakoltatni. A rendőrség részéről Páskány rendőrfőkapitány és Dimitri János dr. orvos jelentek meg, a sebesülteket a mentők szállították a Rókus-kórházba. Az ötödik sérültet, Hirsch Ilonát, aki csak ijedtében esett össze, a mentők a helyszínén hagyták.

— Botrány egy kávéházban. Budapest-ről jelentik: Az éjjel nagyobb társasággal jött be a Rákóczi-utcai Adria-kávéházba egy testőrségi őrmester és mulatott. Vigadás közben felugrott, kirántotta kardját és azt kiáltotta:

— Ahol én mulatok, ott ne mulasson zsidó! Rátámadt a többi vendégekre és kiverte őket a kávéházból. Klein Odón kávészelvényhöz az 1868-as rendőrt, akire a harcias őrmester rákiáltott: „Menjen a pokolba! Szentpéter Zoltán tiszthelyettes vagyok!” Ezután felrántotta a kávéház ajtaját és: „Valamennyi zsidó ki innen!” kiáltással folytatta munkáját. Végre több rendőr segítségével sikerült a dühöngő őrmestert kocsin a térparancsnoksághoz beszállítani, ahol megállapították róla, hogy Vaskó János a neve és megindították ellene az eljárást.

— Eladta a felesége üzletét. Budapest-ről jelentik: Márton Gyuláné, akinek Nagymező-utca 28. sz. alatt volt cipőraktára, feljelentést tett férje, Márton Gyula ellen, hogy az tudta és beleegyezése nélkül eladta a cipőüzletet és neki már csak akkor szolt, amikor az üzletet átadta az új tulajdonosnak. Márton azt mondta feleségének, hogy a háromezer koronából kettőt az asszony nevére betett a takarékpénztárba, ezer koronát pedig megtartott az adósságok rendezésére. Márton e hó 7-én azzal utazott el Budapestről, hogy Bácsba megy, ahol utazói állást kapott. Csak később tudta meg az asszony, hogy kivette a takarékból a 2000 korona betétet is és megszökött. A rendőrség megállapította, hogy Márton utlevelet vett ki, nem is Bácsba, hanem Fiuméba utazott, ahonnan Amerikába szándékozik menni. Vajjon már hajóra szállt-e, az nincs megállapítva. Ugyancsak Márton ellen más feljelentés is érkezett. Egyik alkalmazottja azzal vádolja, hogy erőszakos módon erkölcsötlen magánéletet követett el. A rendőrség kiadta ellene az elfogató parancsot.

— Joachim herceg szerelmi regénye. Sülzer Marie volt német színésznő, akit tudvalevőleg az azóta Dél-Afrikába küldött Albert Joachim porosz herceg nőül akart venni s aki Lieben-

berg báróval kötött formai házassága folytán osztrák alattvalóvá lett, mint Berlin-ből jelentik, az ottani rendőrfőnök felsóhította, hogy költözzék el Németországból, mert ellenkező esetben *ti fogjátok utasítani*. Erre azután a báróné elhatározta, hogy Párisba költözik.

— Zsur-vicc. Hideg van. S a zsurok megkezdődtek. A régi jó unalmas zsurok. A lehetetlen beszélgetések. A botrányos zongorázások. A rekedt hangon énekelt dalok. Az infámia szójátékok és elmésségek. Egy lipótvárosi zsuron történt. A kaviaras zsemlyék és tea közti hazagot egy nagyhaju zongorista játéka tölti be. A fényes multu és frakku művész „darabokat játszott önmagától”, vagyis a saját szerzeményeit dörögte le a türelmes billentyűkön.

— Egy zseniális ember! — sóhajtott fel lipótvárosi dialektusban a háziasszony.

A szomszédja, értelmes arcú ur, erre a következőket jegyzi meg:

— Ugy játszik, mint jó keresztényhez illik.

— Hogy, hogy?

— A jobb keze sohasem tudja, mit tesz a bal.

— Eltűnt államügyész. Berlinből írják, hogy jogászi körökben ott nagy feltűnést okoz Uckermann ügyész eltűnése. Az ügyész valamikor ügyvéd korában igen jelentékeny vagyont szerzett magának. Évi jövedelmét akkor 80 000 márkára becsülték. De barátainak tett sok és nagy váltójótállással, a tőnk szélére juttatták a tehetséges fiskálist, aki így uzsorások karmái közé került. Utóbbi időben annyira szorították őt a hitelezők, hogy kénytelen volt megszökni előlük. Adósságát 150 000 márkára becsülik.

— A vicinális. Egy felsőmagyarországi hetilap, mint valami szenzációs eseményt, tudatja olvasóival a következőket:

A d-i helyi érdekű vasút utasai ritkaságszámba menő jeleneteknek lehetnek tanúi. A harmadik osztály egyik szakaszának ablakán kihajoló paraszt gyerek fejéről lefújta a szél a kalapot. A környék merész elhatározással leugrott a „robogó” vonatról, felkapta kalapját, a vonat után iramodott és — *nem tudta utólag.*

— Megszöktetett leány. A beszteerci csendőrség táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy Nagyenyed és Tövis között a napokban eltűnt egy tekintélyes és gazdag beszteerci polgar 31 éves leánya, Thomae Frida, aki hozzátartozóinak állítása szerint vagy bünténynek esett áldozatul, vagy leánykereskedők kezére került. A csendőrségi nyomozás eddig egyik állítást sem találta beigazoltnak és valószínűnek tartja, hogy a leányt megszöktették. A leány kis termetű, erős testalkatú, haja szőke.

— A Castellane-válopör. Páris-ból jelentik, hogy a De Castellane grófi pár válopörében tegnap hirdették ki az ítéletet. A házasságot a férj hibájából bontották föl. A polgári bíróság a grófnak évi járadékra vonatkozó követelését elutasította. A házasságból született gyermekeket a bíróság az asszonynak ítélte oda és az apának jogot adott arra, hogy hetenként kétszer meglátogassa őket; a grófnőnek az apa beleegyezése nélkül a gyermeket nem szabad külföldre vinnie.

— Meg nem erősített alapszabályok. Makóról írják: Battonyán szerb jótékonyági egyesület alakult, amelynek alapszabályait a belügyminiszter nem hagyta jóvá, azzal a megokolással, hogy jótékonyági egyesület *nemzetiségi jelleggel nem alakítható meg.*

— Fényképészeti újdonságok II. ik sorozata látható a mai naptól kezdve a korzon, Weisz Hugó aradi fényképész kapubejárataánál. Szébbnél-szebb képek ezek és dícsérik a mestert. Igazán finom dolgok ezek a képek, melyeknek antik, tónusai különös karaktert kölcsönöznek. De nem csodáljuk, ha sok nézőjük akad, mert már messziről a korzon feltűnnek; akármely oldalról jövet, ezen fehér kirakatok. Weisz nemcsak a képeiben és azoknak kivitelében, hanem ki-

rakatainak rendezésében is oly sok ízlést, újítást, változatosságot produkál, hogy érdemes a megtekintésre. Az egyik oldalon szép női fejek, a másik oldalon csakis csoportfelvételek láthatók, családok, testületek, anya leányával, apa gyermekével, nagyanya unokájával más más elrendezésben. Különlegessége a csoportképeknek az, hogy Weisz műtermének falát közvetlenül használja és ez otthonos jellegét ad a képnek. Legnagyobb szenzációja Weisznek az a kitűnő ötlete, hogy műtermének hatalmas ablakán színes nőt portraikat, kedves gyermekképeket fog bemutatni. Legközelebb elkészíti ezen amerikai újítást és bizonyára sokan fogják megcsodálni, mert kétszemes életnagyságú alakok lesznek láthatók. Ezen újítást az egész országban egyedül Weisz Hugó képes bemutatni és mindent elkövet, hogy a karácsonyi újdonságait kellő kereteken vigye a közönség elé. Örömei üdvözlőjük újdonságait, amelyek valóban meglepik a közönséget.

— Magyar név. Eisner Giza eperjesi illetőségű aradi lakos családi nevet Endré-re magyarosította.

— Rövid hírek. Petrik Pál aradi gyepmestersegéd ma egy kutyá boncolása közben megvágta a jobb kezét. Minthogy Egrgy Gyula városi állatorvos megállapította, hogy a felboncolt kutya veszett volt, Petriket felszállították a Pasteur-intézetbe. — Bengyelő Mihály kovaszinczi földműves, tegnap részeg állapotban, mellébe szúrta tizenhat éves leányát. A leány sérülése nem súlyos. Bengyelő ellen megindították az eljárást. — Muntján Sebő körülőli erdőőr tegnap legyvert tisztogatott. Vigyázatlansága következtében a fegyver elsült és a golyó a mellébe fúródott. Muntján ma behalt sebébe.

— Kiváló finom ékszerek elsőrendű szabályozott valódi Genfi arany, ezüst és acél zsebrórák ezüst tárgyak és étesszközök — I. randú nehé ezüstölt China ezüst tárgyak és étesszközök — Arad legelső és legrégibb ékszer javítás és készítés szakaszerű műhelye. Weinberger Ferenc Andrassy-tér, Fischer Elz. palota. Telefon 439.

— Praeservatív ideális legjobb minőségben Vojtek és Weisz. 2479 112

Foulard-selyem

65 krtól 3 frt 70 krtig méterenként, blousoknak és uszályoknak. Bérműve, elvámolva, házhoz szállítva. Dús mintaválaszték azonnal. Henneberg selyemgyára, Zürich. 3954

CSARNOK.

Chamonixból a Mont-Blancra.

Írta: Dr. Heppes Béla. [22] (Polytatt.)

Rövid alvás után, úgy este nyolc óra tájban a vezetők az egész menedékházat felármaszták. Mindenki, amilyen gyorsan bírt, felöltözött és rohant az ugynevezett terrasra, amely tulajdonképpen nem volt egyéb, mint azon sziklának, melyen a Grands Mulets menedékház állott, egyik nyulánya.

A terrasra érkeztem. Bámulatostünetemny tártul szemem elé. Sötétség helyett az egész jégvilágot vörös színűre megvilágítva láttam. A láthatár szélén, az Aiguille de Gouter mögött sárgás-vörös világosság töltötte be az égboltozatot. Az egész fénytömeg ide oda hullámozott, mintha a szél lobogtatta volna. Be volt világítva minden, ami hó és jég volt. A fényvéc folytonosan magasabbra és magasabbra légtak, azt vél az ember, hogy színes sugarak csapkodnak le egyöntetű kővékben az égboltozat zenitje és a jegesek nadirja felé. A fény folytonosan változik s a szerint változtatják színüket a jégmezőkről visszaverődő sugárkékék. Pár perc múlva az egész fényvilág tündökölt. Káprázatos, szép látvány! Minden egyes jégtozony pillanatról-pillanatra más alakban vált ki a sötétségből. Az égboltozaton ezalatt alul zöld, középen aransyárga és legfelül bíborvörös fénytünetmények tették ragyogóvá a már amúgy is káprázatos csillagást. Most a tündöklő boltív két vége hirtelen megszűnik a láthatárra támaszkodni s az egész fénylő lepel mint valami mesebeli kárpit lobog ide s oda, végre a sugárkévé megállapodni látszanak és egyetlen aransy-bíbor kupolában egyesülnek az ég

felső boltozatján. Ez a kupola azután az ő ezer színű árnyalatában, mint valami tükörben le-rajzolódik a jegesek áttetsző, fényes, ezüstös testén.

Ezt a látványt úgy hívják, hogy *alpesi fény*. Ilyen magasságból szemlélni gyönyörűség! Megdicsőülés! Üdvözlés! Egy természet-imádóra nézve veszedelem! Egy természetgyűlőre nézve igaz utra való térés! Uralkodók! Hordjátok össze ennek az öt világ-résznek minden aranyát-ezüstjét, gyémántját és drágakövéit. Rakjatok össze ezekből a fénylő csecsebecskékből egy soha nem látott kristálypalotát. Ezt a kristálypalotát azután világítsátok ki úgy, ahogy nektek tetszik. Mikor mindezt megtettétek, akkor hasonlítsátok azt össze a jegeseknek egyszerű bíborával és akkor fogjátok ti megítélni, hogy mily szegény emberek vagytok!

Az alpesi fényt némelyek a lenyugvó nap visszamaradt sugarából igyekeznek megmagyarázni és nem tartják egyébnek, mint millió és millió láthatatlan apró jéglemezekkel telt atmoszféraának a láthatár mögött való sajátságos megvilágítását. Tény az, hogy alpesi fény csak akkor áll elő, mikor a nap az ő széles korongját a jegesekbe már mélyen belemártotta.

Nemsokára eltűnt minden fény, minden bíbor s a sötét mindenségben nem ragyogott egyéb, mint a velünk együtt alvásra kerülő ezüstös reszkető csillagok.

Esti kilenc orától reggel fél egy óráig megszakítás nélkül aludtam. Ekkor felkeltett Balmat. A menedékház minden lakója már talpon volt. Egy része reggelelt. A másik része a máhakkal foglalkozott. A francia pedig egy ecsettel a feleségének az arcát korommal feketére mázolta. Ugyanezt a műveletet végezték a vezetők és a máhahordok egymáson és a többi turistákon.

A körülményekhez képest, elég jól éreztem magam. Izomlázom nem volt. A turisták egyrésze előrehozott felsőtesttel járkált, jelezvén, hogy a dereka majd letörik. A francia házaspár és az amerikai leány és fivére száználmas képet nyújtott. Az én szobátársam, a skót, igen jókedvű volt és a franciával evődött, szívességből felajánlotta neki két máhahordót, tekintettel arra, hogy ő a francia iránti különös figyelemből hármat hozott magával. Szegény skótnak lefelé jövet még a három máhahordó sem volt elég.

Kint hideg sötétség uralkodott. A menedékházban mindenki didergett; a barometer — 10 fokot mutatott; tehát a Mont-Blanc csúcán közel — 20 fok hideg van. Mindenki téliessen öltözködött; pálam az öltözködésből változás abból állott, hogy magyar vadászkalapom helyett a fülre is lehuzható téli sapkámot vettem fel és kezemre vastag keztyűt húztam.

Ejjel egy óra tájban a vezetők meggyújtották az összes kézi lámpákat. Egy ilyen kézi lámpa 30—40 □ méternyi területet képes bevilágítani. Az utiterv szerint teljes sötétségben lámpavilág mellett, egy teljesen veszélytelen hómezőn kell átvonulnunk. Ezen átvonulás nagyon hideg időben igen könnyű, mert a hó felül keményre lévő fagyva, az átmenés különös megerősítet be nem kerül. De — 10 fok hideg ilyen magasságban nem tekinthető olyan nagyknak, hogy a hórétegeket szilárdra fagyaszsa. A vezetők azzal biztattak, hogy a hó süppedékes és kivilágos kivirradtig fog tartani az örüle és izmokat tönkretévő hótánc. Balmat azt mondta, hogy derékig fogunk járni a hóban, mert öt nap óta általában meleg időjárás volt és még az alsóbb hórétegek is meg vannak lazulva.

Ezen kellemetlen auspiciumok között indult utunk legelsőnek pont éjjel egy órakor az amerikai leányka és a fivére.

(Polytattás következik.)

NAPIREND.

November 16. Péntek. Róm. kath. naptár: Ödön. — Protestáns naptár: Ödön. — Görög-keleti naptár (november 3.): Acepshimasz. — A nap két 7 óra 6 perckor, — nyugszik 4 óra 23 perckor.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelőintézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Ödön délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órakor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 15

Kínálat és vételkedv jó. Elkel 40.000 méterháza 10 fillérrel magasabb áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Áprilisi buza 1907-re	7.50—7.51
Róza 1907. áprilisra	6.70—6.71
Zab 1907. áprilisra	7.42—7.43
Új tengeri 1907-re	5.18—5.19

Zárul 5 órakor:

Áprilisi buza 1907-re	7.49—7.50
Róza 1907. áprilisra	6.68—6.69
Zab 1907. áprilisra	7.46—7.47
Új tengeri 1907-re	5.18—5.20

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	676.25
Lezártitolóbank részvény	516.25

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 15. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 121—122 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 124—126 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 126—128 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertéslétszám: November hó 11. napján volt készlet 32,985 darab, november hó 12. napján főlhajtatott — 29 darab, november hó 12. napján elszállított 793 darab, november 13. napjára maradt készletben 32,221 darab.

A hizott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

A házasszony gondoskodásán múlik a család sávé, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp-pátervédjeggyel.

Nemzeti Színház.

B) bérlet.

B) bérlet.

Pénteken, 1906. évi november hó 16-án

Rigoletto.

Opera 4 felvonásban. Szövegét írta: Piave F. M. Olaszból fordította: Nádaskay Lajos. Z. néjét szerző: Verdi József.

S Z E M É L Y E K:

A herceg	Ferrari A.	Magdalena	Fenyvessy M.
Rigoletto	Ladizslai J.	Marullo lovag	Szathmári A.
Gilda, leánya	Schubert J.	Borsa Matteo	Faludi K.
Sparafucile	Hunyadi J.	Ceprano gróf	Ujj Kálmán.

Kezdete este 7 és fél órakor.

2381

IDEGENEK ARADON.

— November 15 —

Központi szálloda. Frankl Endre m. kir. honvédőrnagy Lugos. — Berkovics Samu bádógosmester Csikszerecs. — May Gyula hivatalnok Szeged. — Geszteny Klementin kir. aljárásbíró Úzvegye Zenta. — Neugreschel Dániel magánzó Gurahonc. — Moskovics Mor magánzó Csucs. — Hositsch Adolf fakereskedő Nemesi. — Hartvich J. főkonzul és neje Berlin. — Keppe Lajos dr. ügyvéd Budapest. — Hamos Lajos mérnök Győrök. — Matejka Emil szállodás Trenosentepitz. — László Mór dr. ügyvéd Lugos. — Fischer János gyógyszerész Lugos. — Stern József magánzó Perjámos. — Szabó Lajos karbecslő Budapest. — Kiss Ferenc kereskedő Orosháza. — Laroefeld Lajos gyáros Berlin. — Gieser Árpád utazó Temesvár. — Szabó Gyula utazó Budapest. — Steiner Géza utazó Budapest. — Deutsch Henrik utazó Budapest. — Kabodó Károly főmérnök Budapest. — Török Henrik ezredorvos Budapest. — Scheiber József utazó Budapest. — Schlesinger J. utazó Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Minerve de Lemény dr. és leánya Brassó. — Balle Gyula földtirtokos Temesvár. — Ormai Ferenc őrnagy Szeged. — Fischer János szállodás Reichmann. — Fekete Sándor és családja Eger. — Somogyi Artur joghallgató Budapest. — Földes Mátyás háztulajdonos Budapest. — Magyar Ferenc gazdatiszt Sopron. — Hegyi Miklós kereskedő Orosháza. — Kóvári István és neje Szamosújvár. — Szántó Miksa borkereskedő Pécs. — Ekes Nándor dr. orvos Kassa. — Nagy Valentin ékszerész Pozsony. — Gaál Ferenc vállalkozó Temesvár. — Sajtos Kálmán vállalkozó Temesvár. — Szendrő Katalin és leánya Békéscsaba. — Klein Salamon kereskedő Békéscsaba. — Vagner Dániel kereskedő Debrecen. — Reinhardt Antal vállalkozó Szeged. — Bartha Sándor téglagyáros Makó. — Szenes Andor kereskedő Abrudbánya. — Fischer Salamon kereskedő Abrudbánya. — Somogyi Ferenc és családja Kolozsvár. — German Frigyes utazó Budapest. — Tenner Sándor utazó Budapest. — Lampel Adalbert utazó Budapest. — Nikolics Száva utazó Budapest. — Mandel Simon utazó Budapest. — Krausz Miksa utazó Budapest. — Halmos József utazó Budapest. — Barta Sándor utazó Budapest. — Klein Albert utazó Budapest. — Fuchs Kálmán utazó Budapest. — Fekete Mór utazó Budapest. — Sáros Manó utazó Budapest. — Kaufmann Miksa utazó Budapest. — Hegyesi Sándor utazó Budapest. — Glück Herman utazó Budapest. — Steiner Simon utazó Budapest. — Poltzer Arnold utazó Budapest. — Kilmont Adolf utazó Bécs. — Rebner S. utazó Bécs. — Hoffmann Mór utazó Bécs. — Klein Salamon utazó Bécs. — Spitzer Henrik utazó Bécs. — Adelsberg Miksa utazó Bécs. — Roth Adolf utazó Debrecen. — Hirsch Fülöp utazó Vürbenthal. — Frankl Ede utazó Mannheim. — Singer Arnold utazó Szeged.

Pannonia szálloda. Klein Péter utazó Budapest. — Kohn Mór utazó Budapest. — Wittmann Ferenc birtokos Elek. — Grosz Mór utazó Budapest. — Láni Albert és neje Bécs. — Grosescu György birtokos Rákóc. — Benedek Armin utazó Budapest. — Blum Miksa Szapárliget. — Fehér Leontin jegyző Sajtény. — Fekete Lajos gazdasz Monor. — Husenett Emil utazó Bécs. — Ang József kereskedő Agris. — Képes Lajos utazó Budapest. — Weisz Samu utazó Bécs. — Hoffmann Sándor utazó Bécs. — Rosner Alajos utazó Bécs. — Nagy Antal intéző Berossjenő. — Farkas Sándor utazó Budapest. —

Ungar Leo kereskedő Kecskemét. — Kemper Miklós utazó Budapest. — Kemény Mor kereskedő Budapest.

NYILTTER.***Köszönetnyilvánítás.**

Mindazon kedves ismerőseinknek és jóbarátainknak, kik felejthetetlen jó férjem, illetve atyánk

SCHULIK JAKAB

szülésmester

elhunyta alkalmából részvétnyilvánítás, koszorúk küldésével, vagy a temetésen való személyes megjelenésükkel igyekeztek nagy bánatunkat enyhíteni, ezúton mondunk szívből jövő hálás köszönetet.

Arad, 1906. nov. 16.

Özv. Schulik Jakabné
és családja.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon kedves ismerőseinknek és jó barátainknak, kik felejthetetlen halottunk

Kemény Ferenc

fodrászmesternek

temetésén megjelentek, s ezáltal igyekeztek mély fájdalomunkat enyhíteni, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Arad, 1906. évi november 15.

Özv. Kemény Ferencné
és családja.

Ügyeljünk az eredeti orosz vámszállagra és az eredeti csomagolásra, melyen a védjegy K. & C. látható.

Kapható: Vojtek és Weisz-nál. 3764

Értesítés.

Ezúton hozom a n. é. vevőközönség b. tudomására, hogy az eddig férjem neve alatt fennállott

szita-, rosta-, sodronyfonat stb.

készítési műhelyt

a régi helyen:

Szabadság-tér 17. sz. a.**tovább fogom vezetni.**

Kérem a n. é. közönség további szíves pártfogását.

T sztelel el

Özv. Schulik Jakabné.

Üzlet-megnyitás.

Legszívesebben kiszolgálás.

Angol uri szabászáti műhelyünket

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz. a. (Aradi Elő Takarékpénztár épületben) megnyitottuk.

Magyar és angol szövetek, s e szakbeli divat-ujdonságok nagy választékban.

ENGEL és
SCHEER
uri szabók.

Angol öltöny szöveteket

A kizárólagos posztó gyári raktárban
35% megtakarítással árusítunk.

Lechner és Fleischer
Arad, Szabadság-tér 17.
Fiuk részére maradékok kaphatók.

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

Az 1906. november 22. és 23-án kezdődő

XIX. sorsjáték

I. osztályának

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

1/1 sorsjegy	12.— korona.
1/2 "	6.— "
1/4 "	3.— "
1/8 "	1.50 "

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, — többek közt a következő számok:

99351	99358	99364	99375
4/4	4/4	4/4	4/4
11956	11975	36051	36060
8/8	8/8	8/8	8/8
36051	55801	55810	55824
8/8	8/8	8/8	8/8

Az 1903. július 15-én

eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051 szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053 szám ötezer

koronát és az 1906. évi február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

99354 szám tízezer

koronát nyertek. Ezeket kivül számszám 2000 1000 és 500 kcr. nyereséget fizettem ki.

Wallfisch Armin

bank és váltó-üzlete Aradon.

Alapított 1875. évben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Helybeli és megyei telefonszám 129.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Juvel égető aparátus

gummilabda nélkül egy

kézzel használható.

Ára Korona 15.—.

Tip-Top égető aparátus

gummilabdával főleg

bársonyégetésre alkalmas.

Ára K. 16.—.

Kapható

2571

Ingusz I. és Fia

könyv- és papírkereskedésében

Weitzer János-utca.

Kisjenői előljáróság.

3017—1906.

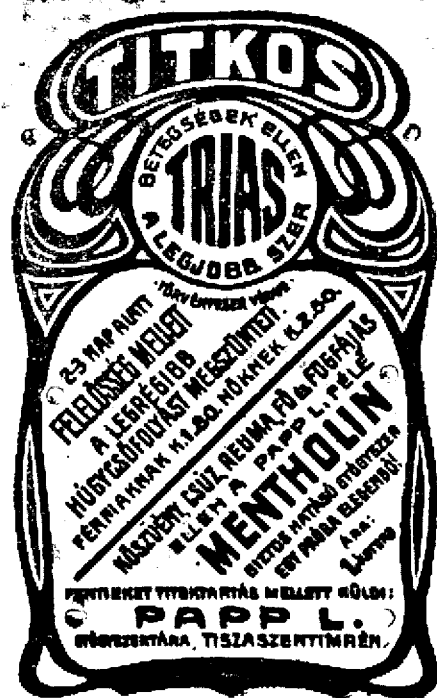
Haszonbéri árverési hirdetmény.

Kisjenő község tulajdonát képező vadászati jog, 1907. évi augusztus hó 15-ik napjától számított hat évre terjedő időre 1906. évi november hó 23-ik napján délelőtti 10 órakor a község házában megartandó árverésen haszonbérbe adatni fog.

Kisjenő, 1906. évi november hó 13-án.

2842

Községi előljáróság.

Főraktár Aradon:

Földes Kelemen gyógytárában.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, duggyökérzetű, bor és csemegefajta

fásoltványokat

bármily mennyiségben szállít.

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a.

Telefon 229.

Telefon 229.

BORHEGYI BORVIZ

Forráskezelőség: Barót. Vasutállomás: Agostonfalva.

Kapható mindenütt.

Főképviselet:

Stern Sándornál Aradon.

Szklából fakadó természetes ásványvíz

Élvt és gyógyít.

2717

Egy pohár
Egy korsó**udvari sör**8 kr.
13 kr.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a színház épületben levő

Városi sörcsarnokot

bérbe vettem és azt a modern kor minden igényének megfelelően fogom berendezni. A mai naptól kezdve az Első magyar kőbányai részvénytársaság legkiválóbb sörét, az ugynevezett

Udvari sört,

azonkívül a legjobb minőségű aradhegy-síjai borokat fogom kímérni. A konyka is olcsó árak mellett a legfinomabb igényeket is ki fogja elégíteni.

Teljes tisztelettel

2790

Kánya Géza.

Egy pohár
Egy korsó**udvari sör**8 kr.
13 kr.

Teljes kiárusítás!

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELEADÁS

Masztig Pál

Vászon, női- férfidivat áruházában**ARAD, Andrássy-ut 22. szám alatt.**

2575

APRO HIRDETÉSEK.

A k i n e k

Ismeretség híján

házasra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdasági, kulcsárra, vécsekre, kertészre,

kulcsárnőre, gazdaságnőre, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszámolóra, házmesterre, stb.-re van szüksége,

A k i

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

A k i

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet,

halászatot, telket, kocsit, lovat,

A k i

mindezeket vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

A k i

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetés

rovatát használja.

Friss libamáj

legmagasabb napiáron vesz Záray Géza delikatesz üzlete. 2848

Képes levelező lapokon

felvételek az aradi színészek és színésznőkről (Nyáray, Faludy Rontai) darabonként 20 fillérért kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésben Aradon, Weitzer János-utca. 285

Leiningen-utca

12. szám alatt egy jó menedő van déglő táncsteremmel és kerthelyiséggel együtt elutazás miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2886

A nagyérdemű közönség szíves tudomására adom, hogy Vörösmarty-utczában levő

lakatos műhelyemet

Szentpál- és Damjanich utca sarok, (Zsidó-templommal szembe) saját házamban

helyeztem át.

További szíves támogatását kérve, vagyok alázatos tisztelettel

Lengyel Gyula

lakatosmester

Szentpál-utca (Zsidó-templommal szembe) 2769

Tea-idény!

Az idény beálltával van szerencsénk értesíteni a mélyen tisztelt közönséget hogy általánosan ismert finom teáink mellett sikerült ez évben egy oly rendkívüli finom minőséget beszerezni, mely nem minden évben áll a ke reskedelem rendelkezésére.

Ezen kitűnő alkalmat felhasználva, egy különleges tea keveréket

„Imperial Melange Vojtek és Weisz“

védő név alatt; — piros zárszalaggal — hoztunk forgalomba. Midőn felkérjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy ezen cégünk tulajdonát képező különlegességet megismerni méltóztassék, tudatjuk még, hogy azt 3 csomagolásban

1 kis csomag —.50 fill.

1 közép „ „ 1.— kor.

1 nagy „ „ 2.— „

árusítjuk.

Nagy raktár egyéb teákban

kilóként 10—30 koronáig.

RUMOK

különböző minőségben eredeti üvegekben legjutányosabban

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfümeria nagykereskedése

ARADON.

Poloska elpusztítására a legjobb és leg hatásosabb szer a

PHENOLSAV.

A butorokat nem támadja meg. Ara egy üvegnek 70 fillér.

Tyúkszem ellen

legkiválóbb szer a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Hatása oly frappáns, hogy mindenkit bámulatba ejt.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Minden fogfájást azonnal megszüntet a Hajós-féle fogcsep.

Ara 40 fillér.

Kapható az egyedüli készítőnél:

3861

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a mégyeházzal szembe.

Gummi American „Never“ a legjobb és legkellenebb óvszer.

Egyedül raktár: Hajós Árpád gyógyszer-tárában, Arad, Andrassy-tér 22. sz.

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Gurahoncz

hizott libák

leölt és tisztított állapotban Kilónként 150 fillérért házhoz szállítva megrendelhetők 2824

Engel Gyulánál,

Miksa-utca, telefon 521.

Megrendelést gyűjtik díjaztatnak.

Hajdu tea

mell- és tüdőbetegeknek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, szárazhurut, elnyálkásodás, minden mellbaj, a légcső, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szűk-mellűség, asthma stb. ellen.

Ara 50 fillér.

Kapható Aradon,

Földes Kelemen

gyógyszerésznél. 3871

Permetező javítások elfogadtnak.

M. kir. szabadalmazott

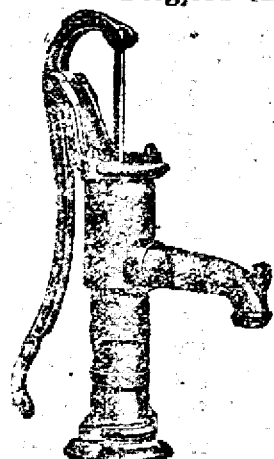
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyárban.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztálanságok azonnal továbbíthatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Bolyó szelepekkel. Közönségeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű gummirozszt kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.